

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Les marchés du gaz et de l'électricité en région de Bruxelles-Capitale en chiffres

4e trimestre 2016 - 4de kwartaal 2016

De aardgas- en elektriciteitsmarkten in het Brussels Hoofdstedelijk gewest in cijfers

brugel

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ÉNERGIE
DE BRUSSELSE REGULATOR VOOR ENERGIE

INTRODUCTION

Dans le cadre de sa mission générale d'information, BRUGEL publie trimestriellement un rapport sur les marchés du gaz et de l'électricité en région de Bruxelles-Capitale. Cette publication a pour but d'informer les acteurs concernés des évolutions sur les marchés concernés.

Les données communiquées dans les rapports trimestriels peuvent différer d'un rapport à l'autre. Ceci résulte des processus de rectification établis par les acteurs du secteur de l'énergie afin d'améliorer la qualité des données.

Ce rapport présente les résultats pour le 4e trimestre de 2016 avec d'une part les informations concernant le marché de l'électricité et d'autre part le marché du gaz.

Vous y retrouverez toutes les informations concernant les parts de marché électricité et gaz des fournisseurs tant en volume qu'en points de fourniture ainsi qu'une répartition en fonction des clients professionnels ou résidentiels. Nous présentons également un historique sur 7 ans de ces mêmes données.

Des informations relatives au marché de l'électricité verte sont ensuite fournies telles que le nombre d'installations mises en service ainsi que le volume des certificats verts.

Pour terminer ce rapport de la manière la plus complète possible, nous détaillerons les données de la clientèle sociale tant pour l'électricité que pour le gaz.

Sources : Afin de réaliser le présent rapport, BRUGEL a utilisé des données provenant de différentes sources

- Données statistiques fournies par SIBELGA (www.sibelga.be), Gestionnaire de Réseau de Distribution en Région de Bruxelles-Capitale.
- Données statistiques fournies par ELIA (www.elia.be), Gestionnaire du Réseau de Transport Régional.
- Données statistiques fournies par le fournisseur par défaut.
- Données récoltées directement par BRUGEL

LES TENDANCES du 4e trimestre

A la fin de ce 4e trimestre de 2016, les clients bruxellois passifs en électricité, c'est-à-dire qui n'ont pas signé de contrat et sont toujours alimentés par le fournisseur par défaut, représentent 14,38% de l'ensemble des points de fourniture, tandis que ces clients passifs en gaz représentent 12,36%.

Parts de marché

Top 3 fournisseurs	Electricité		Gaz	
	En volume	Points de fourniture	En volume	Points de fourniture
ENGIE	60,9% (↑0,56%) ⁱ	66,84% (↓0,50%) ⁱ	57,49% (↓1,34%) ⁱ	65,56% (↓0,44%) ⁱ
EDF Luminus	16,74% (↓0,58%) ⁱ	12,18% (↑0,56%) ⁱ	11,35% (↑0,44%) ⁱ	13,1% (↑0,57%) ⁱ
Lampiris	10,69% (↑0,51%) ⁱ	14,58% (↓0,23%) ⁱ	14,95% (↑1,24%) ⁱ	14,93% (↓0,30%) ⁱ

Switch ⁱ

Electricité		Gaz	
Résidentiel	Professionnel	Résidentiel	Professionnel
15.975 (↑1.513) ^k	3.316 (↓475) ^k	12.068 (↑1.374) ^k	2.004 (↓195) ^k

ⁱ: Comparaison par rapport à septembre 2016

^j: Somme du nombre des « Combined switch » et des « Supplier switch » de ce trimestre

^k: Comparaison par rapport au trimestre précédent

INLEIDING

In het kader van zijn algemene informatieopdracht publiceert BRUGEL elk kwartaal een verslag over de gas- en elektriciteitsmarkten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze publicatie wil de betrokken actoren informeren over de evoluties op de betrokken markten.

De gegevens die in de kwartaalverslagen worden meegedeeld kunnen van verslag tot verslag verschillen. Dat is het gevolg van rectificaties uitgevoerd door de actoren van de energiesector om de kwaliteit van de gegevens te verbeteren.

Dit verslag presenteert de resultaten voor het 4e kwartaal 2016 en bevat informatie over respectievelijk de elektriciteitsmarkt en de gasmarkt.

U vindt er alle informatie over de marktaandelen voor elektriciteit en gas van de leveranciers zowel in volume als in leveringspunten, evenals een opsplitsing in professionele en residentiële klanten. Wij presenteren ook een historiek over 7 jaar van deze zelfde gegevens.

Daarna volgt informatie over de markt voor groene stroom zoals het aantal in dienst genomen installaties en het volume groenestroomcertificaten.

Om dit verslag zo volledig mogelijk te maken, volgen ten slotte gedetailleerde gegevens over de sociale klanten zowel voor elektriciteit als voor gas.

Bronnen : Om dit verslag te realiseren heeft BRUGEL gegevens gebruikt uit verschillende bronnen

- Statistische gegevens verstrekt door SIBELGA (www.sibelga.be), distributienetbeheerder in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Statistische gegevens verstrekt door ELIA (www.elia.be), gewestelijk transportnetbeheerder.
- Statistische gegevens die door de standaardleverancier worden verstrekt.
- Rechtstreeks door BRUGEL verzamelde gegevens

DE TENDENS van het 4de trimester

Op het einde van het 4e kwartaal van 2016 vertegenwoordigden de passieve afnemers van elektriciteit in Brussel, met andere woorden de afnemers die geen contract hebben ondertekend en nog altijd bevoorrad worden door de standaardleverancier, 14,38 %, terwijl de passieve afnemers van gas 12,36% vertegenwoordigen.

Marktaandelen

Top 3 leveranciers	Elektriciteit		Gas	
	In volume	Leveringspunten	In volume	Leveringspunten
ENGIE	60,9% (↑0,56%) ⁱ	66,84% (↓0,50%) ⁱ	57,49% (↓1,34%) ⁱ	65,56% (↓0,44%) ⁱ
EDF Luminus	16,74% (↓0,58%) ⁱ	12,18% (↑0,56%) ⁱ	11,35% (↑0,44%) ⁱ	13,1% (↑0,57%) ⁱ
Lampiris	10,69% (↑0,51%) ⁱ	14,58% (↓0,23%) ⁱ	14,95% (↑1,24%) ⁱ	14,93% (↓0,30%) ⁱ

Switch ⁱ

Elektriciteit		Gas	
Residentieel	Professioneel	Residentieel	Professioneel
15.975 (↑1.513) ^k	3.316 (↓475) ^k	12.068 (↑1.374) ^k	2.004 (↓195) ^k

i : Vergelijking tegenover september 2016

j: Som van de aantallen 'Combined switch' en 'Supplier switch' van dit kwartaal

k: Vergelijking tegenover vorig kwartaal

TABLE DES MATIERES / INHOUDSOPGAVE

Introduction / Inleiding	2 / 3
Parts de marché / Marktaandeelen	
Electricité - en volume / Elektriciteit - in volume	6
Gaz - en volume / Gas - in volume	7
Electricité - par points de fourniture / Elektriciteit - per leveringspunten	8
Gaz - en nombre de points de fourniture / Gas - per leveringspunten	9
Historique des parts de marché - Electricité - en volume Historiek van de marktaandeelen - Elektriciteit - in volume	10
Historique des parts de marché - Gaz - en volume Historiek van de marktaandeelen - Gas - in volume	11
Historique des parts de marché - Electricité - par points de fourniture Historiek van de marktaandeelen - Elektriciteit - per leveringspunten	12
Historique des parts de marché - Gaz - en nombre de points de fourniture Historiek van de marktaandeelen - Elektriciteit - per leveringspunten	13
Taux de switches / Percentage van switches	
Electricité - Consommateurs résidentiels / Elektriciteit - Residentiele consumenten	16
Gaz - Consommateurs résidentiels / Gas - Residentiele consumenten	17
Electricité - Consommateurs professionnels / Elektriciteit - Professionnele consumenten	18
Gaz - Consommateurs professionnels / Gas - Professionnele consumenten	19
Historique des parts de marché - Electricité - Clientèle Active Historiek van de marktaandeelen - Elektriciteit - Actieve consumenten	20
Historique des parts de marché - Gaz - Clientèle Active Historiek van de marktaandeelen - Elektriciteit - Actieve consumenten	21
Electricité Verte / Groenestroom	
Installations mises en service / Installaties in dienst genomen	23
Activités sur le marché des CV et des GO/Activiteiten op de markt van de GSC en de GO	23
Clientèle sociale / Beschermden klanten	
Limiteurs de puissance - Nombre / Vermogensbrengrers - Aantal	26
Limiteurs de puissance - Modifications / Vermogensbrengrers - Veranderingen	27
Electricité - Coupure effectuées après autorisation du juge de paix/clients hivernaux Elektriciteit - Afsluitingen na goedkeuring van vrederechter/winterklanten	28
Electricité - Evolution du nombre de clients résidentiels protégés Elektriciteit - Evolutie van het aantal residentiele beschermden klanten	28
Gaz - Coupure effectuées après autorisation du juge de paix/clients hivernaux Gas - Afsluitingen na goedkeuring van vrederechter/winterklanten	29
Gaz - Evolution du nombre de clients résidentiels protégés Gas - Evolutie van het aantal residentiele beschermden klanten	29
Annexe / Bijlage	30

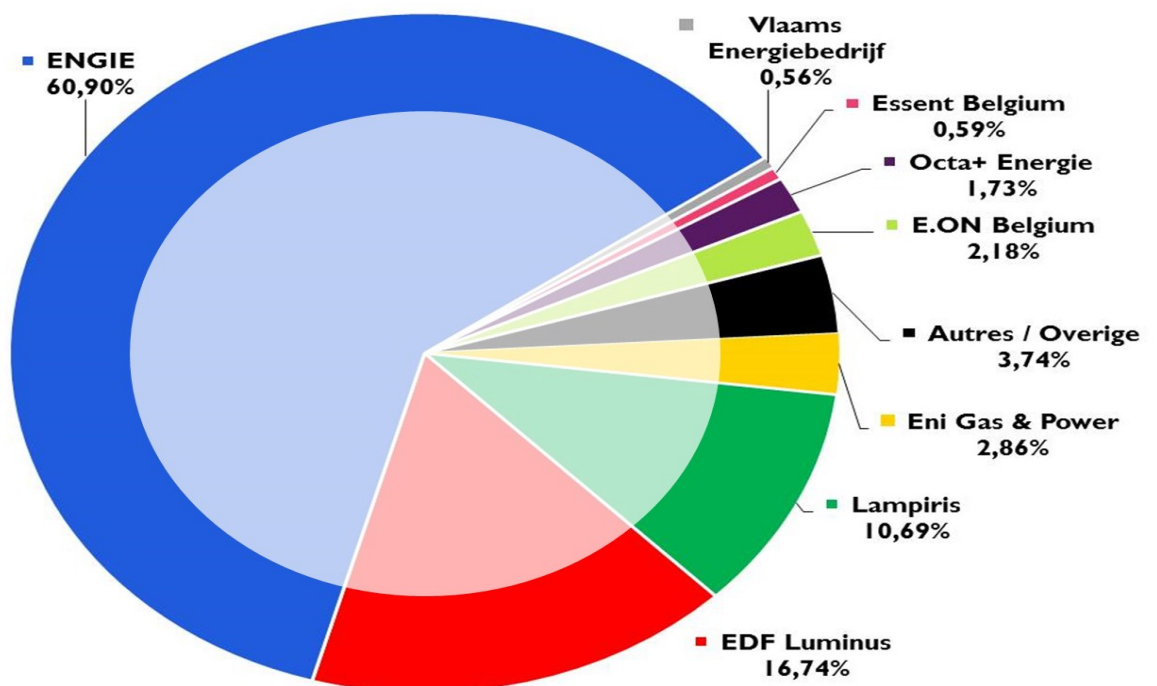
PARTS DE MARCHE MARKTAANDELEN

Parts de marché - **ELECTRICITE - EN VOLUME - 12/2016**

 Marktaandeelen - **ELEKTRICITEIT - IN VOLUME - 12/2016**

FOURNISSEURS LEVERANCIERS	PROFESSIONNEL PROFESSIEEEL	RESIDENTIEL RESIDENTIEEL	TOTAL TOTAAL
Autres / Overige	4,43%	1,87%	3,74%
E.ON Belgium	2,98%	0,00%	2,18%
EDF Luminus	18,42%	12,22%	16,74%
ENGIE	58,49%	67,42%	60,90%
Eni Gas & Power	3,64%	0,74%	2,86%
Essent Belgium	0,81%	0,01%	0,59%
Lampiris	9,37%	14,27%	10,69%
Octa+ Energie	1,09%	3,48%	1,73%
Vlaams Energiebedrijf	0,77%	0,00%	0,56%
TOTAL / TOTAAL	100%	100 %	100 %

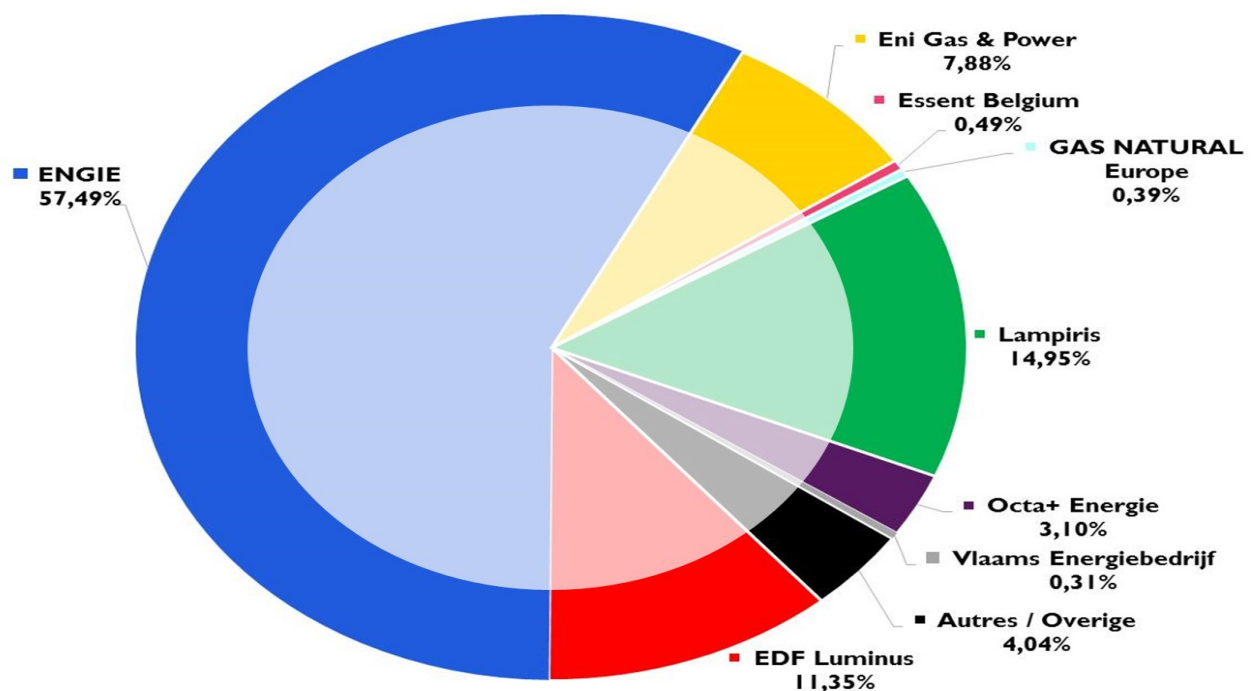
Les **tableaux** font la différence entre les clientèles de type résidentiel et professionnel. Le total, tous clients confondus, présenté dans la colonne de droite, est celui qui a servi de base aux graphiques sur les parts de marché.

Sur les **graphiques**, les parts de marché sont présentées **en volume**, c'est-à-dire que la quantité d'énergie livrée au cours du mois par chaque fournisseur sert de référence à la différence des graphiques présentés en nombre de point de fourniture. Cette distinction est faite pour donner une meilleure image des parts de marché de chacun des fournisseurs. En effet, certains ont une part de marché importante en volume car ils fournissent de gros consommateurs professionnels mais n'ont que très peu de clients résidentiels et inversement. Il n'est pas fait de distinction entre les types de clientèles, résidentiel ou professionnel. En ce qui concerne l'électricité, les pertes du réseau ne sont pas prises en compte dans le calcul des parts de marché. SIBELGA, en tant que fournisseur de dernier ressort, est comptabilisé.

Parts de marché - **GAZ - EN VOLUME** - 12/2016

 Marktaandeelen - **GAS - IN VOLUME** - 12/2016

LEVERANCIERS FOURNISSEURS	PROFESSIONNEEL PROFESSIONNEL	RESIDENTIEEL RESIDENTIEEL	TOTAAL TOTAL
Autres / Overige	6,30%	1,66%	4,04%
EDF Luminus	10,75%	11,99%	11,35%
ENGIE	50,80%	64,48%	57,49%
Eni Gas & Power	14,68%	0,77%	7,88%
Essent Belgium	0,96%	0,00%	0,49%
GAS NATURAL Europe	0,76%	0,00%	0,39%
Lampiris	13,35%	16,63%	14,95%
Octa+ Energie	1,80%	4,47%	3,10%
Vlaams Energiebedrijf	0,60%	0,00%	0,31%
TOTAAL / TOTAL	100,00%	100,00%	100,00%

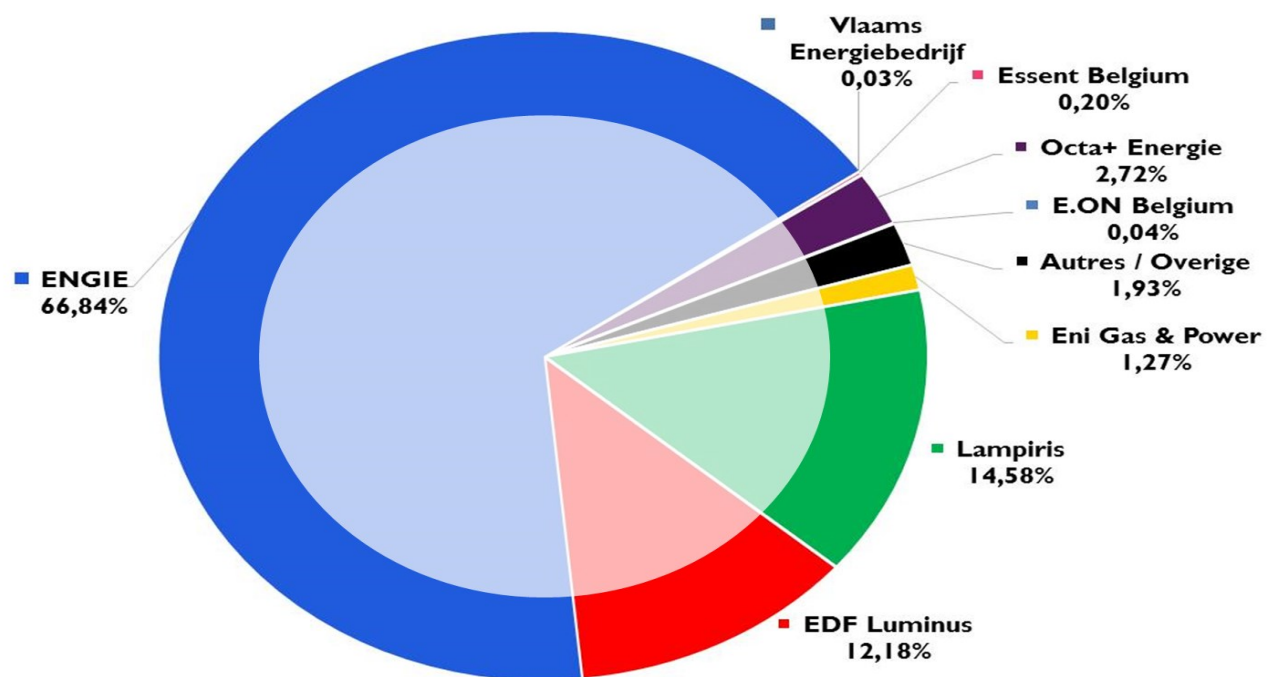

De **tabellen** maken het verschil tussen de klantentypes residentieel en professioneel. Het totaal voor alle klanten samen, voorgesteld in de rechterkolom, is het cijfer dat als basis gediend heeft voor de grafieken over de marktaandeelen. In de **grafieken** zijn de marktaandeelen **in volume** voorgesteld. Dat betekent dat de hoeveelheid energie die in de loop van de maand door elke leverancier geleverd is als referentie dient in tegenstelling tot de grafieken die het aantal leveringspunten voorstellen. Dat onderscheid is gemaakt om een beter beeld te geven van de marktaandeelen van elk van de leveranciers. Sommigen hebben immers een aanzienlijk marktaandeel in volume omdat ze leveren aan grote professionele verbruikers, maar slechts zeer weinig residentiële klanten hebben en omgekeerd. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen klantentypes, residentieel of professioneel. Wat de elektriciteit betreft, worden de netverliezen niet in aanmerking genomen voor de berekening van de marktaandeelen. SIBELGA wordt als noodleverancier in de boekhouding opgenomen.

Parts de marché - **ELECTRICITE - PAR POINTS DE FOURNITURE - 12/2016**

 Marktaandelen - **ELEKTRICITEIT - PER LEVERINGSPUNTEN - 12/2016**

FOURNISSEURS LEVERANCIERS	PROFESSIONNEL PROFESIONEEL	RESIDENTIEL RESIDENTIEEL	TOTAL TOTAAL
Autres / Overige	3,52%	1,80%	2,16%
E.ON Belgium	0,17%	0,00%	0,04%
EDF Luminus	12,69%	12,05%	12,18%
ENGIE	63,26%	67,78%	66,84%
Eni Gas & Power	3,33%	0,72%	1,27%
Essent Belgium	0,94%	0,00%	0,20%
Lampiris	13,79%	14,78%	14,58%
Octa+ Energie	2,17%	2,86%	2,72%
Vlaams Energiebedrijf	0,12%	0,00%	0,03%
TOTAL / TOTAAL	100%	100 %	100 %

Les **tableaux** font la différence entre les clientèles de type résidentiel et professionnel. Le total, tous clients confondus, présenté dans la colonne de droite, est celui qui a servi de base aux graphiques sur les parts de marché.

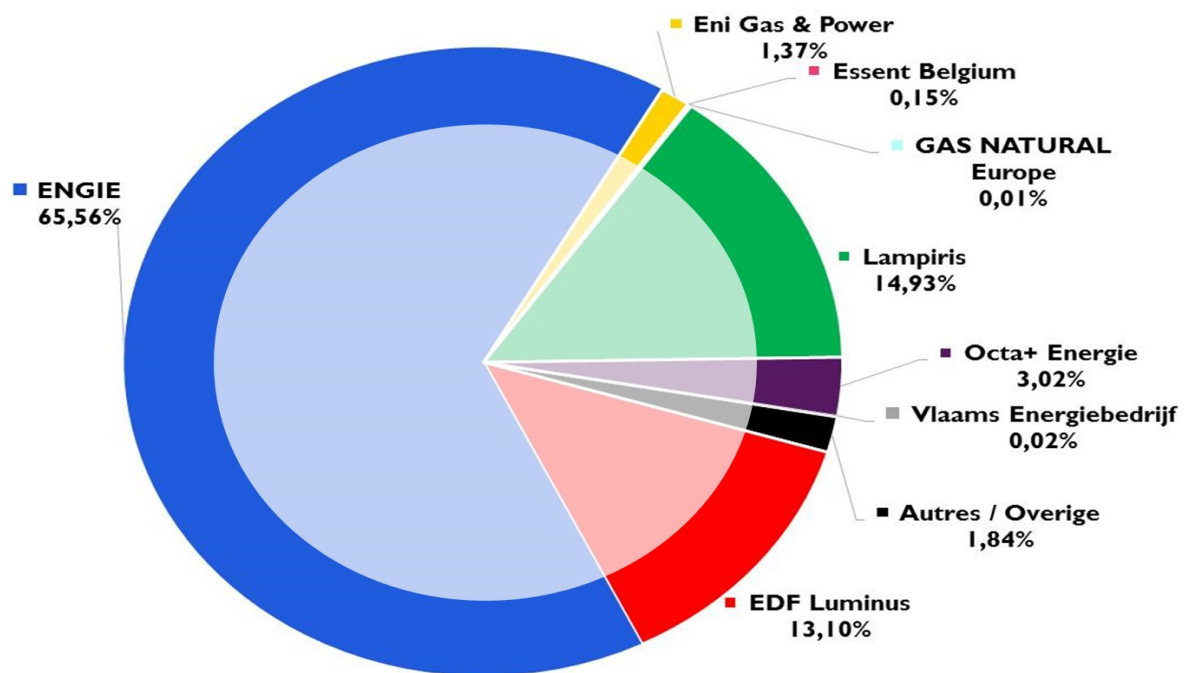
Sur les **graphiques**, les parts de marché sont présentées **en nombre de points de fourniture**. Soit le nombre de compteurs EAN enregistrés au dernier jour du mois au nom de chaque fournisseur servant de référence à la différence des graphiques présentés en volume. Cette distinction est faite pour donner une meilleure image des parts de marché de chacun des fournisseurs. En effet, certains ont une part de marché importante en volume car ils fournissent de gros consommateurs professionnels mais n'ont que très peu de clients résidentiels et inversement. Il n'est pas fait de distinction entre les types de clientèles, résidentiel ou professionnel. En ce qui concerne l'électricité, les pertes du réseau ne sont pas prises en compte dans le calcul des parts de marché. SIBELGA, en tant que fournisseur de dernier ressort, est comptabilisé.

Parts de marché - **GAZ** - PAR POINTS DE FOURNITURE - 12/2016

 Marktaandeelen - **GAS** - PER LEVERINGSPUNTEN - 12/2016

LEVERANCIERS FOURNISSEURS	PROFESSIONNEEL PROFESSIONNEL	RESIDENTIEEL RESIDENTIEL	TOTAAL TOTAL
Autres / Overige	3,75%	1,52%	1,84%
EDF Luminus	15,54%	12,69%	13,10%
ENGIE	63,37%	65,93%	65,56%
Eni Gas & Power	5,10%	0,73%	1,37%
Essent Belgium	1,06%	0,00%	0,15%
GAS NATURAL Europe	0,04%	0,00%	0,01%
Lampiris	9,13%	15,92%	14,93%
Octa+ Energie	1,86%	3,21%	3,02%
Vlaams Energiebedrijf	0,15%	0,00%	0,02%
TOTAAL/ TOTAL	100,00%	100,00%	100,00%

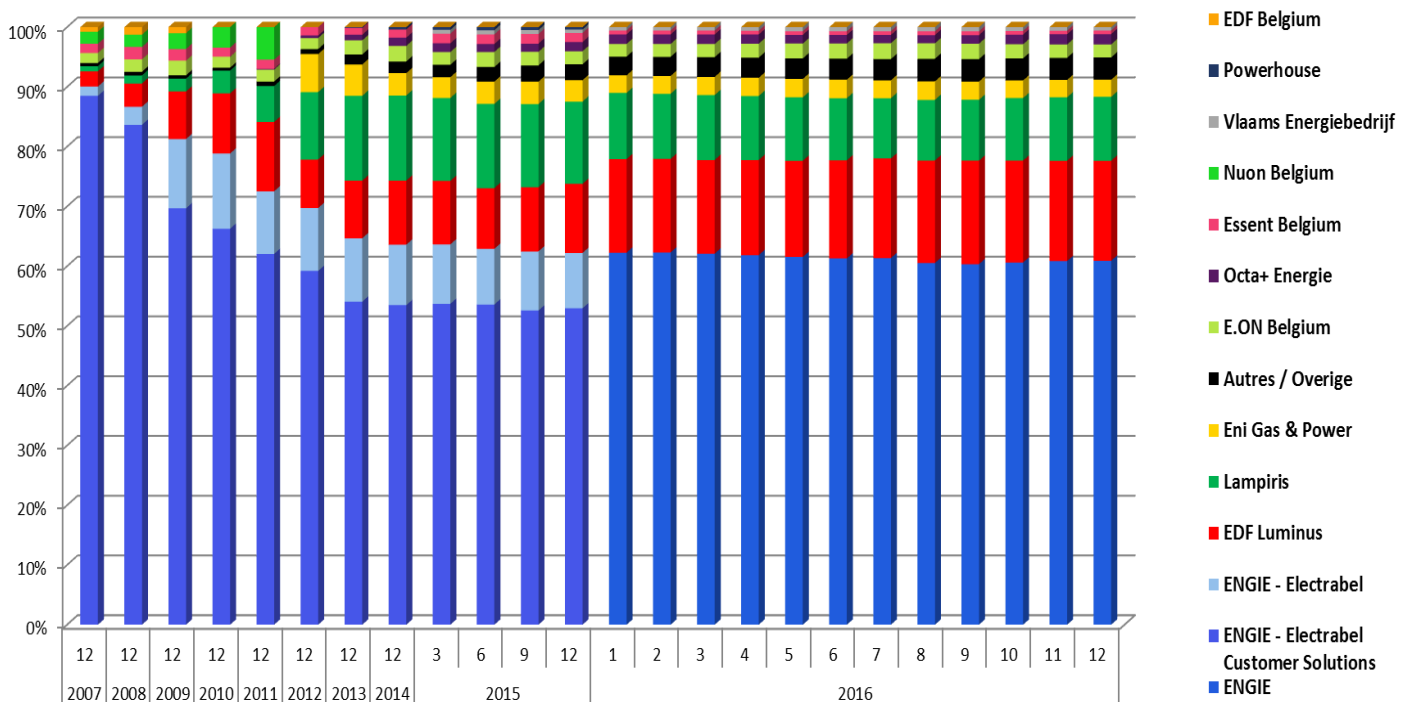
De **tabellen** maken het verschil tussen de klantentypes residentieel en professioneel. Het totaal voor alle klanten samen, voorgesteld in de rechterkolom, is het cijfer dat als basis gediend heeft voor de grafieken over de marktaandeelen. In de **grafieken** zijn de marktaandeelen voorgesteld in **aantal leveringspunten**. Het aantal EAN-meters dat op de laatste dag van de maand geregistreerd is op de naam van elke leverancier dient dus als referentie in tegenstelling tot de grafieken die het volume voorstellen. Dat onderscheid is gemaakt om een beter beeld te geven van de marktaandeelen van elk van de leveranciers. Sommigen hebben immers een aanzienlijk marktaandeel in volume omdat ze leveren aan grote professionele verbruikers, maar slechts zeer weinig residentiële klanten hebben en omgekeerd. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen klantentypes, residentieel of professioneel. Wat de elektriciteit betreft, worden de netverliezen niet in aanmerking genomen voor de berekening van de marktaandeelen. SIBELGA wordt als noodleverancier in de boekhouding opgenomen.

Historique des parts de marché - ELECTRICITE - EN VOLUME

Historiek van de marktaandeelen - ELEKTRICITEIT - IN VOLUME

Fournisseurs Leveranciers	2011	2012	2013	2014	2015				2016											
	I2	I2	I2	I2	3	6	9	I2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	I2
Belgian Eco Energy	0,00%	0,00%	0,02%	0,03%	0,03%	0,04%	0,25%	0,24%	0,23%	0,24%	0,28%	0,28%	0,30%	0,30%	0,28%	0,26%	0,26%	0,28%	0,28%	0,29%
Belpower International	0,10%	0,13%	0,13%	0,13%	0,12%	0,09%	0,09%	0,11%	0,11%	0,11%	0,10%	0,10%	0,09%	0,09%	0,09%	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%	0,11%
E.ON Belgium	1,99%	1,85%	2,36%	2,61%	2,13%	2,53%	2,26%	2,19%	2,12%	2,15%	2,19%	2,33%	2,49%	2,56%	2,67%	2,58%	2,59%	2,35%	2,23%	2,18%
EDF Luminus	11,61%	8,12%	9,64%	10,74%	10,62%	10,16%	10,74%	11,55%	15,65%	15,65%	15,67%	15,92%	16,10%	16,42%	16,66%	17,14%	17,32%	17,05%	16,80%	16,74%
Elxys NV	0,00%	0,02%	0,34%	0,36%	0,37%	0,40%	0,39%	0,20%	0,26%	0,27%	0,28%	0,29%	0,28%	0,30%	0,28%	0,29%	0,28%	0,29%	0,27%	0,24%
Eneco België	0,40%	0,46%	0,80%	0,88%	0,85%	1,04%	1,09%	1,08%	1,19%	1,17%	1,16%	1,20%	1,25%	1,30%	1,38%	1,43%	1,39%	1,20%	1,16%	1,14%
Energie 2030	0,00%	0,00%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,06%	0,06%	0,07%
Energy Cluster	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ENGIE	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	62,26%	62,31%	62,10%	61,85%	61,54%	61,29%	61,36%	60,54%	60,34%	60,61%	60,85%	60,90%
ENGIE - Electrabel	10,47%	10,52%	10,60%	10,11%	9,94%	9,31%	9,89%	9,27%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ENGIE - ECS	62,05%	59,21%	54,06%	53,47%	53,71%	53,59%	52,57%	52,95%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Eni Gas & Power	0,00%	6,35%	5,24%	3,74%	3,47%	3,73%	3,75%	3,58%	2,93%	2,97%	3,04%	3,05%	3,08%	3,09%	2,98%	3,09%	3,06%	2,95%	2,91%	2,86%
Enovos	0,00%	0,00%	0,00%	0,12%	0,19%	0,24%	0,22%	0,20%	0,50%	0,53%	0,53%	0,55%	0,57%	0,54%	0,53%	0,57%	0,53%	0,55%	0,53%	0,52%
Essent Belgium	1,52%	1,40%	1,14%	1,37%	1,61%	1,61%	1,61%	1,52%	0,66%	0,66%	0,66%	0,63%	0,62%	0,63%	0,64%	0,63%	0,63%	0,62%	0,61%	0,59%
Lampiris	6,01%	11,29%	14,20%	14,24%	13,89%	14,09%	13,93%	13,77%	11,08%	10,90%	10,87%	10,71%	10,61%	10,40%	10,10%	10,16%	10,18%	10,47%	10,60%	10,69%
MEGA	0,00%	0,00%	0,00%	0,03%	0,05%	0,07%	0,09%	0,12%	0,16%	0,17%	0,17%	0,18%	0,17%	0,17%	0,17%	0,19%	0,20%	0,24%	0,27%	0,30%
Nuon Belgium	5,45%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Octa+ Energie	0,15%	0,42%	0,94%	1,39%	1,47%	1,34%	1,38%	1,55%	1,60%	1,60%	1,60%	1,53%	1,46%	1,42%	1,37%	1,39%	1,44%	1,63%	1,71%	1,73%
POWEO	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,05%	0,09%	0,10%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,10%	0,11%	0,12%	0,13%	0,13%
Powerhouse	0,00%	0,00%	0,13%	0,39%	0,46%	0,51%	0,49%	0,41%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Scholt Energy	0,00%	0,00%	0,07%	0,08%	0,09%	0,15%	0,14%	0,13%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%
Sibelga SOLR	0,25%	0,24%	0,21%	0,19%	0,18%	0,14%	0,13%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,14%	0,12%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,13%	0,14%	0,14%
Total Gas & Power Belgium	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,12%	0,14%	0,20%	0,25%	0,30%	0,33%	0,35%	0,36%	0,39%	0,38%	0,50%	0,56%	0,58%	0,62%	0,66%
Vlaams Energiebedrijf	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,62%	0,69%	0,66%	0,56%	0,54%	0,56%	0,57%	0,60%	0,67%	0,68%	0,67%	0,70%	0,69%	0,63%	0,59%	0,56%
WE Power	0,00%	0,00%	0,11%	0,11%	0,10%	0,12%	0,11%	0,11%	0,10%	0,10%	0,10%	0,11%	0,12%	0,12%	0,13%	0,14%	0,12%	0,11%	0,10%	0,10%

L'historique présente les parts de marché des fournisseurs tous types de clientèle confondus.

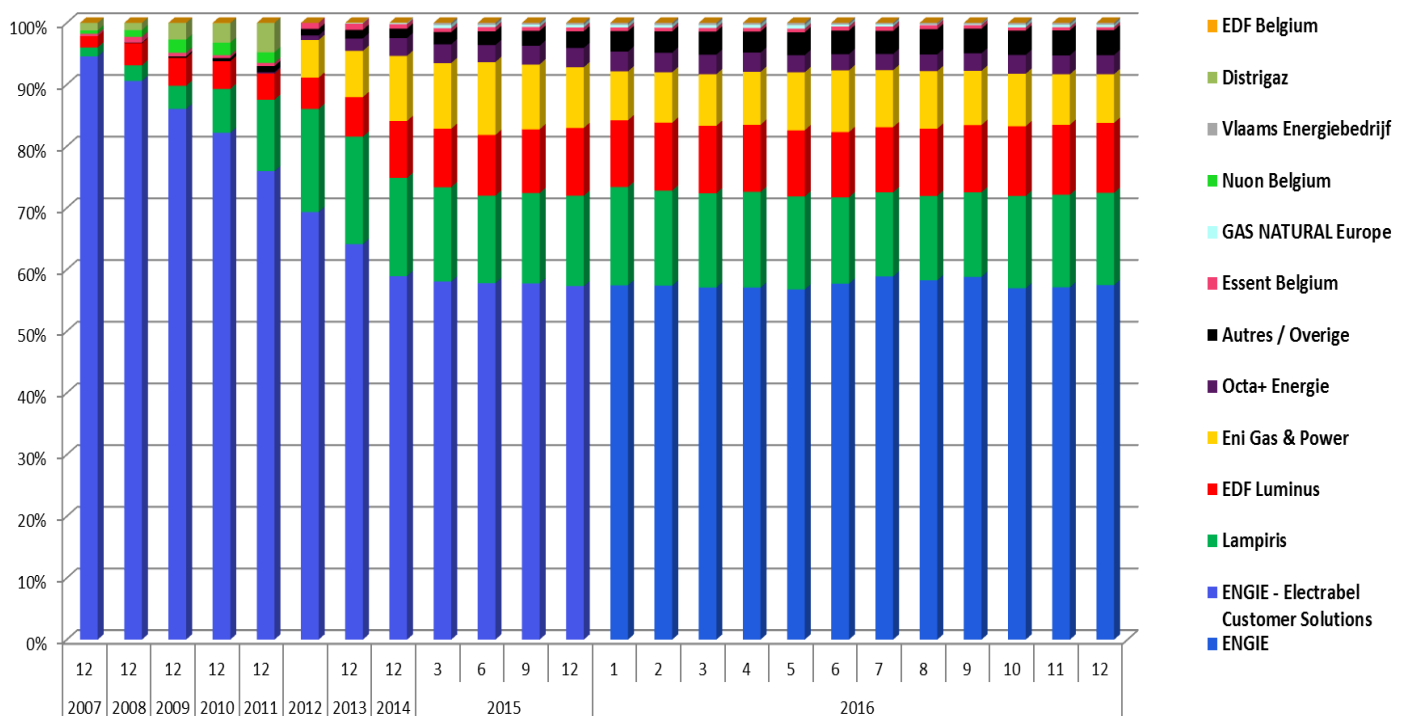

Historique des parts de marché - GAZ - EN VOLUME

Historiek van de marktaandeelen - GAS - IN VOLUME

Leveranciers Fournisseurs	2011	2012	2013	2014	2015				2016											
	12	12	12	12	3	6	9	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Antargaz	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,06%	0,13%	0,28%	0,30%	0,32%	0,30%	0,49%	0,50%	0,49%	0,64%	0,57%	0,57%	0,57%	0,53%
Belgian Eco Energy	0,00%	0,00%	0,10%	0,11%	0,11%	0,13%	0,14%	0,12%	0,11%	0,11%	0,11%	0,12%	0,12%	0,12%	0,12%	0,12%	0,11%	0,10%	0,10%	0,10%
Distrigaz	4,77%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EDF Luminus	4,24%	5,06%	6,41%	9,24%	9,46%	9,83%	10,34%	11,00%	10,82%	11,01%	10,93%	10,89%	10,74%	10,57%	10,57%	10,89%	10,91%	11,31%	11,35%	11,35%
Eleys NV	0,00%	0,00%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%
Eneco België	0,44%	0,56%	0,58%	0,49%	0,54%	0,65%	0,59%	0,56%	0,53%	0,53%	0,63%	0,57%	0,63%	0,70%	0,69%	0,69%	0,61%	0,62%	0,62%	0,53%
ENGIE	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	57,46%	57,41%	57,09%	57,09%	56,77%	57,71%	58,88%	58,27%	58,83%	56,96%	57,15%	57,49%
ENGIE - ECS	75,96%	69,29%	64,13%	58,95%	58,07%	57,80%	57,74%	57,32%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ENGIE - GDF Suez	0,00%	0,00%	0,26%	0,25%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,23%	0,24%	0,24%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Eni Gas & Power	0,00%	6,08%	7,49%	10,56%	10,65%	11,83%	10,52%	9,84%	7,92%	8,17%	8,36%	8,58%	9,40%	10,01%	9,23%	9,33%	8,77%	8,50%	8,19%	7,88%
Enovos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,04%	0,05%	0,03%	0,02%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,03%	0,04%
Essent Belgium	0,54%	0,99%	1,04%	0,72%	0,64%	0,68%	0,63%	0,61%	0,59%	0,58%	0,58%	0,58%	0,60%	0,67%	0,73%	0,66%	0,61%	0,50%	0,49%	0,49%
GAS NATURAL Europe	0,00%	0,00%	0,10%	0,22%	0,52%	0,33%	0,42%	0,45%	0,45%	0,46%	0,48%	0,50%	0,57%	0,30%	0,34%	0,13%	0,14%	0,42%	0,40%	0,39%
GasNatural Fenosa	0,00%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Lampiris	11,58%	16,71%	17,41%	15,90%	15,30%	14,20%	14,66%	14,65%	15,93%	15,40%	15,29%	15,50%	15,08%	14,01%	13,65%	13,69%	13,71%	14,96%	14,98%	14,95%
MEGA	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,10%	0,16%	0,19%	0,23%	0,22%	0,23%	0,23%	0,23%	0,22%	0,21%	0,22%	0,28%	0,29%	0,32%	0,36%	0,41%
Nuon Belgium	1,71%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Octa+ Energie	0,21%	0,74%	2,01%	2,89%	3,04%	2,76%	3,04%	3,12%	3,21%	3,18%	3,16%	3,12%	2,77%	2,63%	2,63%	2,72%	2,84%	3,05%	3,08%	3,10%
Pooling Gaz	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,10%	0,08%	0,07%	0,09%	0,11%	0,11%	0,12%	0,13%	0,13%	0,14%	0,15%	0,14%	0,13%	0,14%	0,13%	0,12%
POWEO	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,09%	0,17%	0,20%	0,21%	0,22%	0,24%	0,22%	0,21%	0,20%	0,21%	0,23%	0,25%	0,25%	0,26%
Scholt Energy	0,00%	0,00%	0,00%	0,05%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,01%	0,01%
Sibelga SOLR	0,55%	0,50%	0,43%	0,39%	0,37%	0,25%	0,28%	0,32%	0,33%	0,33%	0,33%	0,28%	0,23%	0,21%	0,20%	0,21%	0,23%	0,26%	0,27%	0,28%
Total Gas & Power Belgium	0,00%	0,00%	0,00%	0,18%	0,69%	0,88%	0,91%	1,03%	1,22%	1,31%	1,47%	1,47%	1,59%	1,69%	1,61%	1,74%	1,73%	1,64%	1,66%	1,71%
Vlaams Energiebedrijf	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,34%	0,34%	0,26%	0,31%	0,31%	0,34%	0,34%	0,33%	0,37%	0,28%	0,24%	0,22%	0,20%	0,31%	0,32%	0,31%

De historiek stelt de marktaandeelen voor van de leveranciers voor alle klantentypes samen.

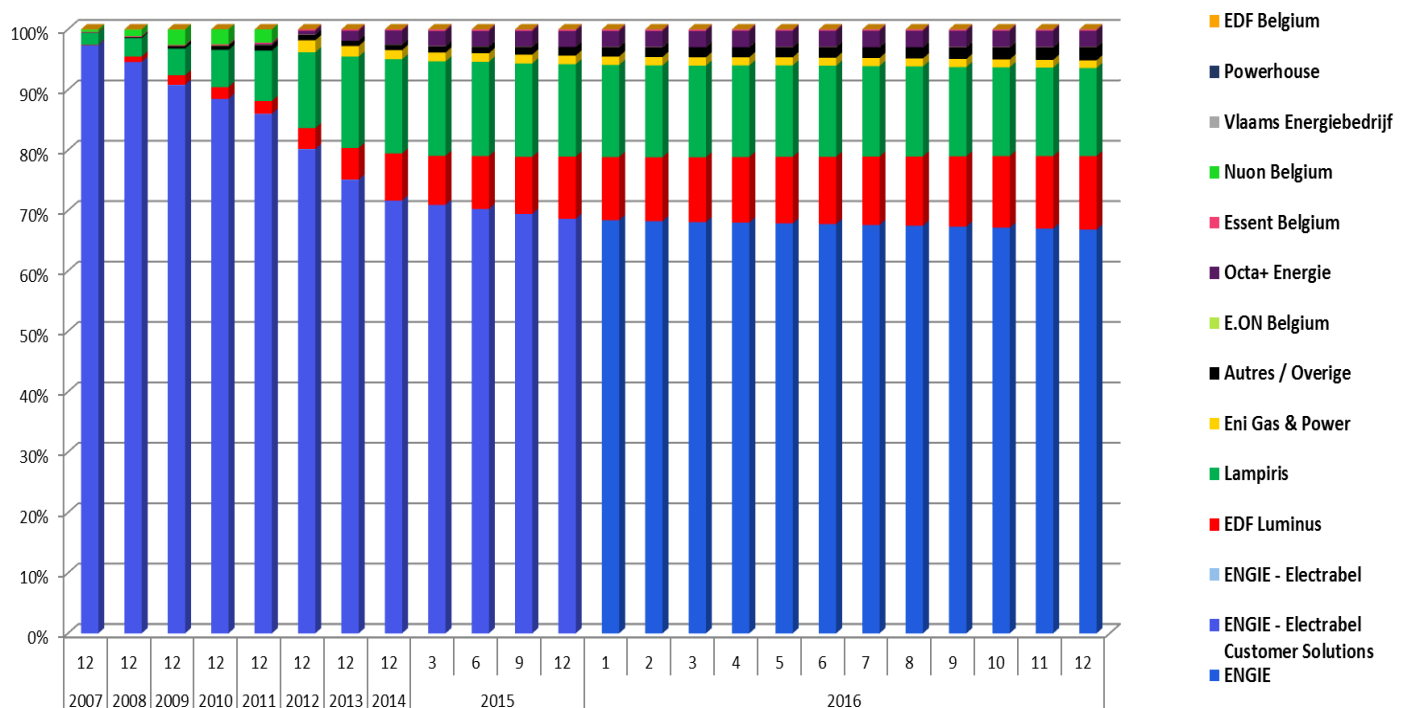

Historique des parts de marché - ELECTRICITE - PAR POINTS DE FOURNITURE

Historiek van de marktaandeelen - ELEKTRICITEIT - PER LEVERINGSPUNTEN

Fournisseurs Leveranciers	2011	2012	2013	2014	2015				2016												
	12	12	12	12	3	6	9	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Belgian Eco Energy	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Belpower International	0,20%	0,24%	0,23%	0,23%	0,23%	0,22%	0,22%	0,22%	0,22%	0,22%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,23%	0,22%	0,22%	0,22%
E.ON Belgium	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%
EDF Luminus	2,12%	3,45%	5,26%	7,80%	8,10%	8,74%	9,44%	10,29%	10,44%	10,60%	10,74%	10,86%	11,01%	11,13%	11,33%	11,47%	11,62%	11,84%	11,98%	12,18%	12,18%
Elξης NV	0,00%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Eneco België	0,01%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,09%	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%
Energie 2030	0,00%	0,00%	0,02%	0,05%	0,06%	0,06%	0,07%	0,08%	0,08%	0,08%	0,09%	0,09%	0,10%	0,11%	0,13%	0,15%	0,16%	0,18%	0,19%	0,21%	0,21%
Energy Cluster	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ENGIE	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	68,41%	68,22%	68,07%	68,01%	67,86%	67,75%	67,60%	67,48%	67,34%	67,16%	67,03%	66,84%	66,84%
ENGIE - Electrabel	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ENGIE - ECS	86,00%	80,18%	75,10%	71,63%	70,94%	70,26%	69,43%	68,62%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Eni Gas & Power	0,00%	1,97%	1,76%	1,52%	1,47%	1,41%	1,47%	1,44%	1,42%	1,40%	1,38%	1,37%	1,35%	1,34%	1,33%	1,32%	1,31%	1,29%	1,28%	1,27%	1,27%
Enovos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Essent Belgium	0,20%	0,23%	0,22%	0,21%	0,24%	0,24%	0,26%	0,24%	0,23%	0,23%	0,22%	0,22%	0,21%	0,21%	0,21%	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%	0,20%
Lampiris	8,35%	12,58%	15,11%	15,60%	15,64%	15,61%	15,47%	15,29%	15,25%	15,20%	15,17%	15,16%	15,14%	15,09%	15,00%	14,90%	14,81%	14,72%	14,65%	14,58%	14,58%
MEGA	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,09%	0,13%	0,18%	0,22%	0,25%	0,26%	0,27%	0,29%	0,29%	0,30%	0,32%	0,36%	0,38%	0,41%	0,45%	0,50%	0,50%
Nuon Belgium	2,20%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Octa+ Energie	0,22%	0,69%	1,66%	2,32%	2,54%	2,59%	2,62%	2,64%	2,68%	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%	2,70%	2,71%	2,72%	2,73%	2,73%	2,73%	2,72%	2,72%
POWEO	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,14%	0,21%	0,24%	0,25%	0,26%	0,27%	0,28%	0,28%	0,28%	0,28%	0,28%	0,28%	0,29%	0,29%	0,29%
Powerhouse	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Scholt Energy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%
Sibelga SOLR	0,68%	0,61%	0,54%	0,49%	0,49%	0,43%	0,40%	0,43%	0,44%	0,45%	0,44%	0,37%	0,36%	0,36%	0,36%	0,35%	0,35%	0,36%	0,37%	0,36%	0,36%
Total Gas & Power Belgium	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,10%	0,11%	0,12%	0,16%	0,19%	0,23%	0,24%	0,26%	0,29%	0,30%	0,32%	0,37%	0,38%	0,40%	0,42%	0,42%
Vlaams Energiebedrijf	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%
WE Power	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%

L'historique présente les parts de marché des fournisseurs tous types de clientèle confondus.

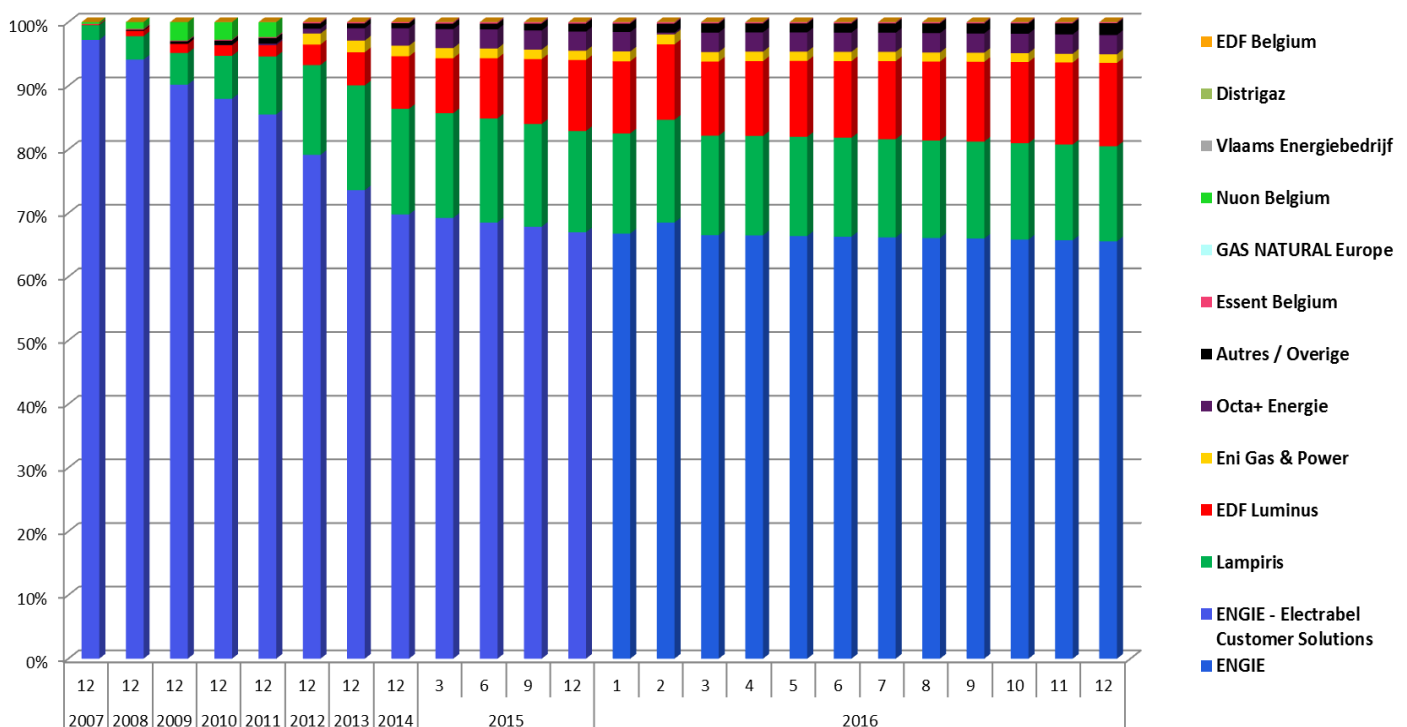

Historique des parts de marché - GAZ - PAR POINTS DE FOURNITURE

Historiek van de marktaandeelen - GAS - PER LEVERINGSPUNTEN

Leveranciers Fournisseurs	2011	2012	2013	2014	2015				2016											
	I2	I2	I2	I2	3	6	9	I2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	I2
Antargaz	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,05%	0,06%	0,06%
Belgian Eco Energy	0,00%	0,00%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Distrigaz	0,01%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
EDF Luminus	1,76%	3,23%	5,22%	8,23%	8,65%	9,45%	10,20%	11,15%	11,33%	11,85%	11,65%	11,75%	11,91%	12,03%	12,26%	12,40%	12,53%	12,75%	12,88%	13,10%
Elξης NV	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Eneco België	0,02%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%	0,05%
ENGIE	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	66,78%	68,52%	66,53%	66,50%	66,40%	66,30%	66,18%	66,08%	66,00%	65,83%	65,73%	65,55%
ENGIE - ECS	85,50%	79,14%	73,59%	69,78%	69,24%	68,52%	67,86%	66,98%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ENGIE - GDF Suez	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Eni Gas & Power	0,00%	1,72%	1,82%	1,67%	1,58%	1,53%	1,49%	1,45%	1,54%	1,57%	1,50%	1,48%	1,46%	1,45%	1,44%	1,43%	1,41%	1,40%	1,38%	1,37%
Enovos	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Essent Belgium	0,17%	0,21%	0,20%	0,17%	0,20%	0,19%	0,20%	0,20%	0,19%	0,19%	0,18%	0,18%	0,17%	0,17%	0,17%	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,15%
GAS NATURAL Europe	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
GasNatural Fenosa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Lampiris	9,11%	14,11%	16,46%	16,61%	16,44%	16,35%	16,14%	15,92%	15,74%	16,13%	15,62%	15,62%	15,58%	15,53%	15,43%	15,33%	15,23%	15,14%	15,04%	14,93%
MEGA	0,00%	0,00%	0,00%	0,05%	0,10%	0,15%	0,19%	0,23%	0,24%	0,26%	0,27%	0,28%	0,28%	0,30%	0,31%	0,38%	0,40%	0,43%	0,49%	0,56%
Nuon Belgium	2,32%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Octa+ Energie	0,24%	0,78%	1,97%	2,76%	2,97%	3,00%	3,01%	3,01%	3,05%	2,27%	3,05%	3,04%	3,03%	3,03%	3,02%	3,03%	3,04%	3,04%	3,04%	3,02%
Pooling Gaz	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%
POWEO	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,05%	0,17%	0,27%	0,30%	0,34%	0,34%	0,36%	0,37%	0,37%	0,37%	0,37%	0,37%	0,37%	0,38%	0,38%
Scholt Energy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sibelga SOLR	0,87%	0,78%	0,68%	0,62%	0,62%	0,54%	0,50%	0,54%	0,55%	0,58%	0,56%	0,47%	0,45%	0,45%	0,44%	0,44%	0,44%	0,44%	0,46%	0,45%
Total Gas & Power Belgium	0,00%	0,00%	0,00%	0,04%	0,08%	0,11%	0,11%	0,12%	0,14%	0,16%	0,17%	0,18%	0,19%	0,20%	0,21%	0,22%	0,24%	0,26%	0,27%	0,29%
Vlaams Energiebedrijf	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%

De historiek stelt de marktaandeelen voor van de leveranciers voor alle klantentypes samen.

TAUX DE SWITCH PECENTAGE VAN SWITCH

Par définition, la libéralisation du marché permet à un client de choisir et de changer librement de fournisseur. Une base de données, le registre d'accès, tenue à jour par SIBELGA, reprend notamment le client et le fournisseur déclarés sur un point de fourniture considéré.

Aucune information n'est transmise à SIBELGA lorsqu'un client signe un contrat avec Engie alors qu'il était alimenté précédemment par ce même fournisseur mais en qualité de fournisseur par défaut. En effet, le client reste dans ce cas chez le même fournisseur, ce qui ne nécessite aucune modification du registre d'accès par SIBELGA.

Par ailleurs, d'autres scénarios, non repris ici en raison de leur technicité et du faible nombre d'occurrences, sont de nature à complexifier l'interprétation des données de switch.

Afin de donner une indication du taux d'activité sur le marché bruxellois, BRUGEL considère les 3 catégories de switch suivantes, rapportées au nombre de points de fourniture actifs en fin de trimestre pour la catégorie de clientèle considérée :

- Les **Customer Switches** : Scénario introduit auprès de SIBELGA lorsqu'un client emménage sur un point de fourniture et choisit le même fournisseur que son prédécesseur sans que le compteur soit fermé dans l'entretemps.
- Les **Supplier Switches** : scénario introduit auprès de SIBELGA lorsqu'un client change de fournisseur.
- Les **Combined Switches** : scénario introduit auprès de SIBELGA lorsqu'un client emménage sur un point de fourniture et choisit un fournisseur différent que celui initialement actif sur le point de fourniture sans que le compteur soit fermé entretemps

De vrijmaking van de markt geeft een klant per definitie de mogelijkheid vrij van leverancier te veranderen. Een gegevensbank, het toegangsregister, bijgehouden door SIBELGA, bevat met name de klant en de leverancier die opgegeven zijn voor een bepaald leveringspunt.

Er wordt geen enkele informatie aan SIBELGA overgemaakt wanneer een klant een contract tekent met Engie terwijl hij voorheen door deze zelfde leverancier werd bevoorrad maar dan als standaardleverancier. De klant blijft in dat geval immers bij dezelfde leverancier, waardoor er geen enkele wijziging nodig is in het toegangsregister van SIBELGA.

Overigens kunnen andere scenario's, die hier niet vermeld worden vanwege hun technisch karakter en het kleine aantal gevallen, de interpretatie van de switchgegevens bemoeilijken.

Om een indicatie te geven van de activiteitsgraad op de Brusselse markt neemt BRUGEL de 3 volgende switch-categorieën in aanmerking, gekoppeld aan het aantal actieve leveringspunten op het einde van het kwartaal voor de beschouwde klantencategorie:

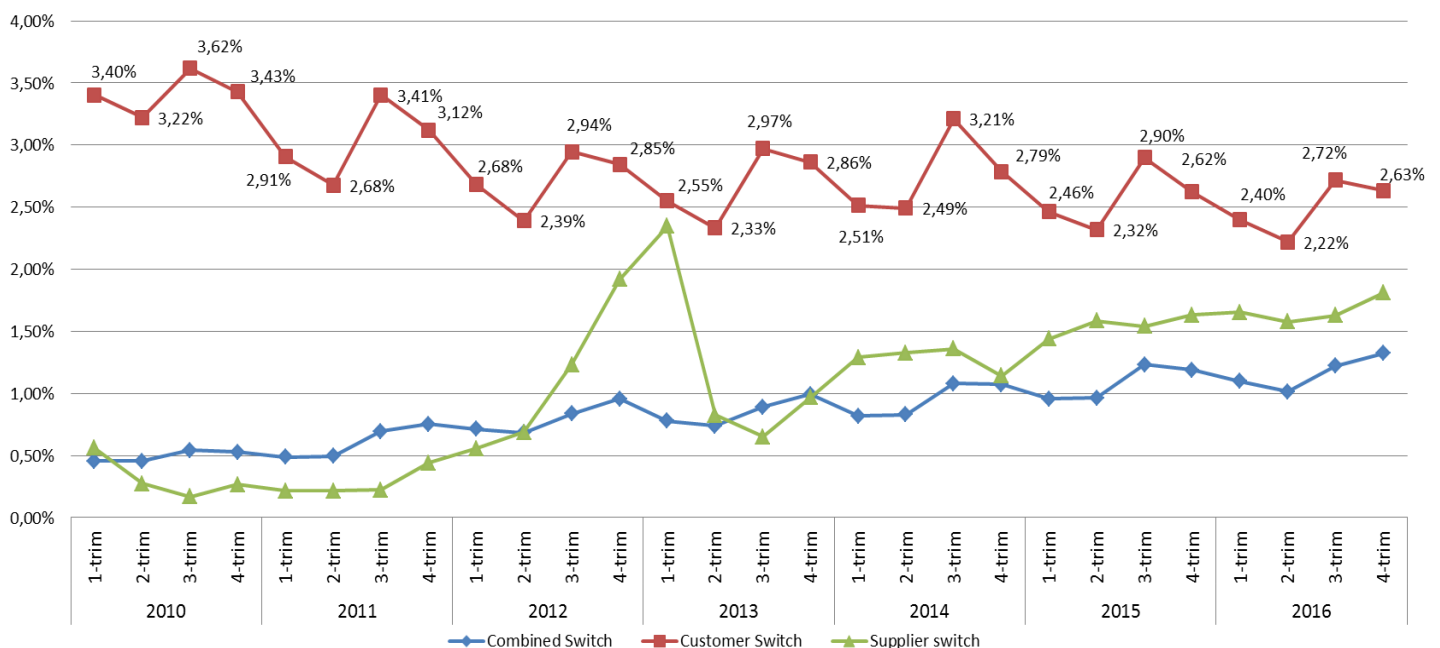
- De **Customer Switches**: Scenario dat bij SIBELGA wordt ingeleid wanneer een klant zijn intrek neemt op een leveringspunt en dezelfde leverancier kiest als zijn voorganger, zonder dat de meter in de tussentijd wordt afgesloten.
- De **Supplier Switches**: scenario dat wordt ingeleid bij SIBELGA wanneer een klant van leverancier verandert.
- De **Combined Switches**: scenario dat wordt ingeleid bij SIBELGA wanneer een klant zijn intrek neemt op een leveringspunt en een andere leverancier kiest dan degene die aanvankelijk actief was op het leveringspunt, zonder dat de meter in de tussentijd wordt afgesloten.

Taux de switches - ELECTRICITE - CONSOMMATEURS RESIDENTIELS

Percentage van switches - ELEKTRICITEIT - RESIDENTIELE CONSUMENTEN

		Combined Switch	Customer Switch	Supplier switch
2012	1-trim	3.647	13.698	2.850
	2-trim	3.487	12.211	3.521
	3-trim	4.259	14.990	6.277
	4-trim	4.888	14.530	9.792
	Total/Totaal 2012		16.281	55.429
2013	1-trim	3.984	13.049	12.003
	2-trim	3.767	11.910	4.224
	3-trim	4.542	15.121	3.307
	4-trim	5.062	14.581	4.920
	Total/Totaal 2013		17.355	54.661
2014	1-trim	4.179	12.807	6.571
	2-trim	4.222	12.696	6.762
	3-trim	5.501	16.340	6.912
	4-trim	5.472	14.215	5.823
	Total/Totaal 2014		19.374	56.058
2015	1-trim	4.866	12.523	7.313
	2-trim	4.868	11.691	7.983
	3-trim	6.222	14.622	7.778
	4-trim	6.020	13.296	8.268
	Total/Totaal 2015		21.976	52.132
2016	1-trim	5.572	12.184	8.395
	2-trim	5.155	11.280	8.023
	3-trim	6.205	13.796	8.257
	4-trim	6.742	13.417	9.233
	Total/Totaal 2016		23.674	50.677

Les graphiques présentent côte à côte des données annuelles et trimestrielles. Le taux de Switch sur un trimestre est la somme des Switches divisé par le nombre de points de fourniture actifs. La valeur annuelle est constituée de la somme des trimestres.

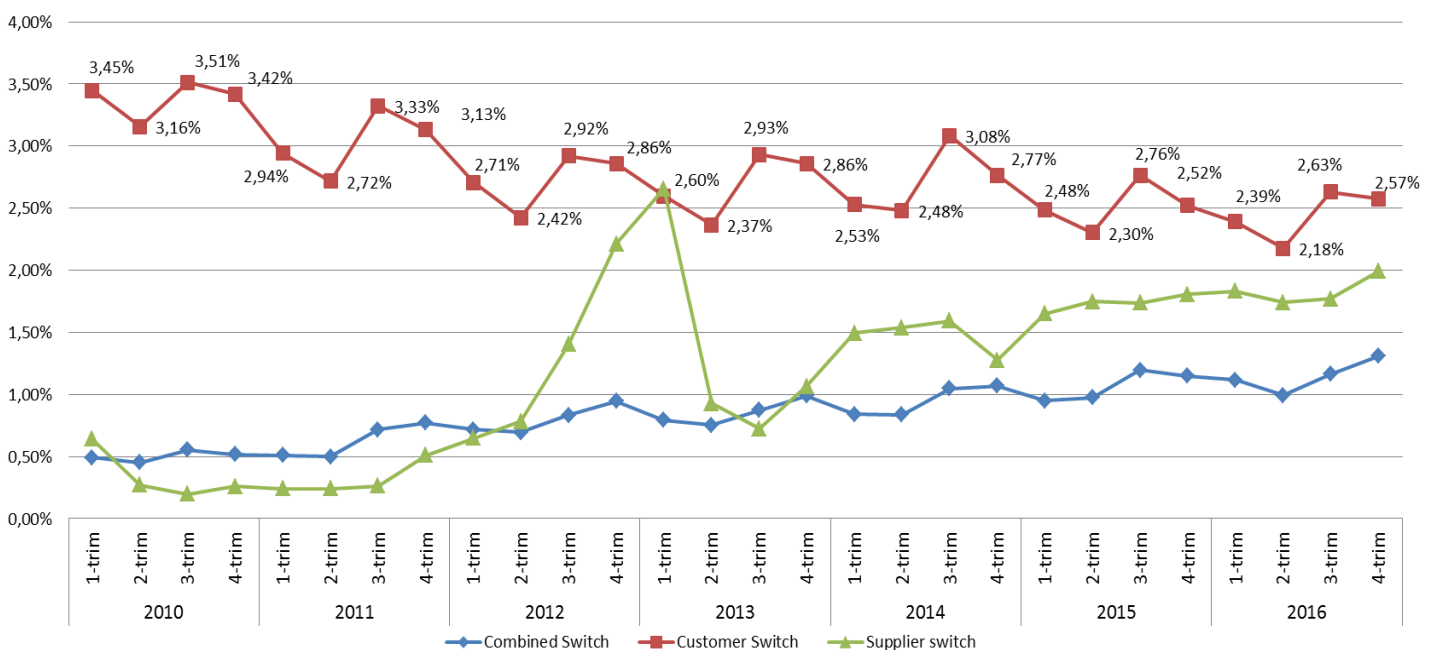

Taux de switches - GAZ - CONSOMMATEURS RESIDENTIELS

Percentage van switches - GAS - RESIDENTIELE CONSUMENTEN

		Combined Switch	Customer Switch	Supplier switch
2012	1-trim	2.643	9.955	2.387
	2-trim	2.551	8.893	2.867
	3-trim	3.041	10.677	5.134
	4-trim	3.471	10.483	8.117
Total/Totaal 2012		11.706	40.008	18.505
2013	1-trim	2.915	9.549	9.766
	2-trim	2.755	8.673	3.402
	3-trim	3.193	10.715	2.653
	4-trim	3.625	10.464	3.902
Total/Totaal 2013		12.488	39.401	19.723
2014	1-trim	3.075	9.257	5.476
	2-trim	3.053	9.047	5.606
	3-trim	3.821	11.250	5.805
	4-trim	3.907	10.120	4.674
Total/Totaal 2014		13.856	39.674	21.561
2015	1-trim	3.464	9.079	6.032
	2-trim	3.557	8.393	6.378
	3-trim	4.352	10.062	6.322
	4-trim	4.199	9.210	6.594
Total/Totaal 2015		15.572	36.744	25.326
2016	1-trim	4.044	8.647	6.641
	2-trim	3.627	7.956	6.357
	3-trim	4.245	9.588	6.449
	4-trim	4.780	9.413	7.288
Total/Totaal 2016		16.696	35.604	26.735

De grafieken presenteren naast elkaar jaar- en kwartaalgegevens. Het Switchpercentage voor een kwartaal is de som van de Switches gedeeld door het aantal actieve leveringspunten. De waarde op jaarbasis wordt gevormd door de som van de kwartalen.

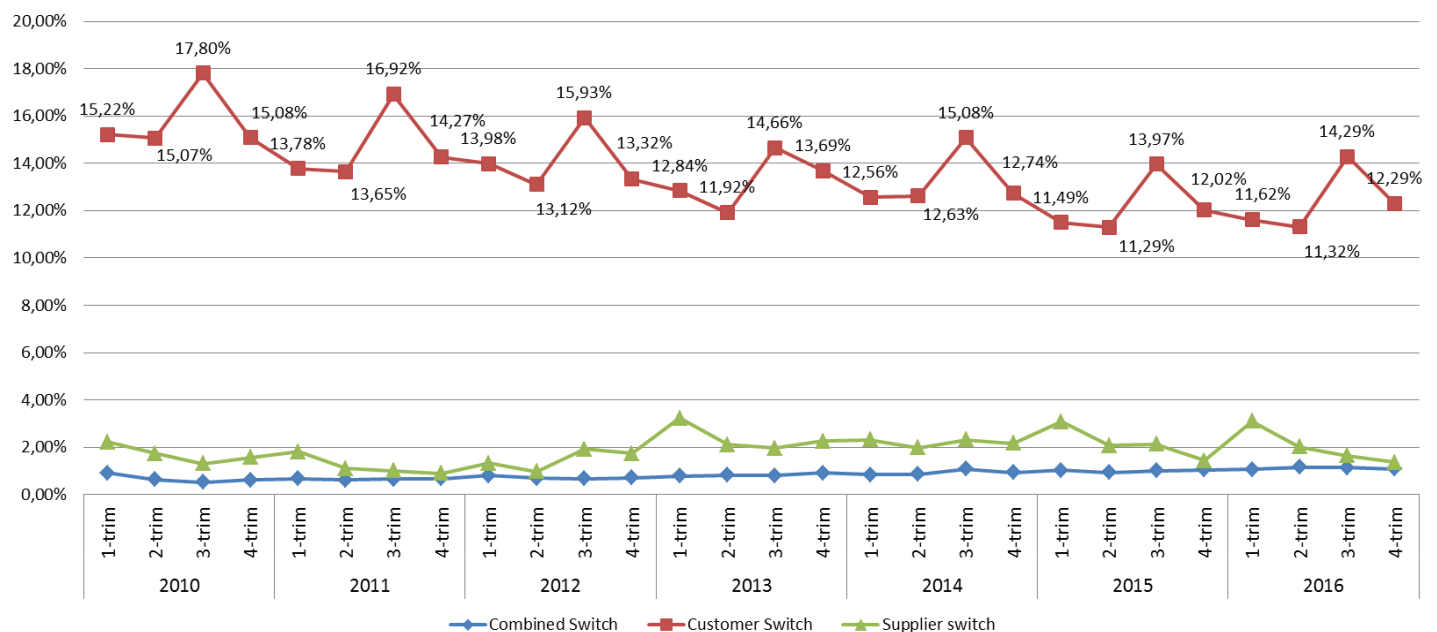

Taux de switches - ELECTRICITE - CONSOMMATEURS PROFESSIONNELS

Percentage van switches - ELEKTRICITEIT - PROFESSIONNELE CONSUMENTEN

		Combined Switch	Customer Switch	Supplier switch
2012	1-trim	886	15.431	1.460
	2-trim	772	14.617	1.091
	3-trim	758	18.076	2.196
	4-trim	805	15.114	1.972
	Total/Totaal 2012	3.221	63.238	6.719
2013	1-trim	906	14.718	3.709
	2-trim	965	13.981	2.480
	3-trim	969	17.490	2.342
	4-trim	1.103	16.530	2.722
	Total/Totaal 2013	3.943	62.719	11.253
2014	1-trim	1.045	15.426	2.849
	2-trim	1.063	15.670	2.453
	3-trim	1.360	18.954	2.921
	4-trim	1.181	15.985	2.723
	Total/Totaal 2014	4.649	66.035	10.946
2015	1-trim	1.312	14.793	3.956
	2-trim	1.242	15.080	2.773
	3-trim	1.366	18.756	2.850
	4-trim	1.390	16.061	1.936
	Total/Totaal 2015	5.310	64.690	11.515
2016	1-trim	1.414	15.486	4.138
	2-trim	1.564	15.155	2.698
	3-trim	1.544	19.394	2.247
	4-trim	1.472	16.589	1.844
	Total/Totaal 2016	5.994	66.624	10.927

Les graphiques présentent côte à côte des données annuelles et trimestrielles. Le taux de Switch sur un trimestre est la somme des Switches divisé par le nombre de points de fourniture actifs. La valeur annuelle est constituée de la somme des trimestres.

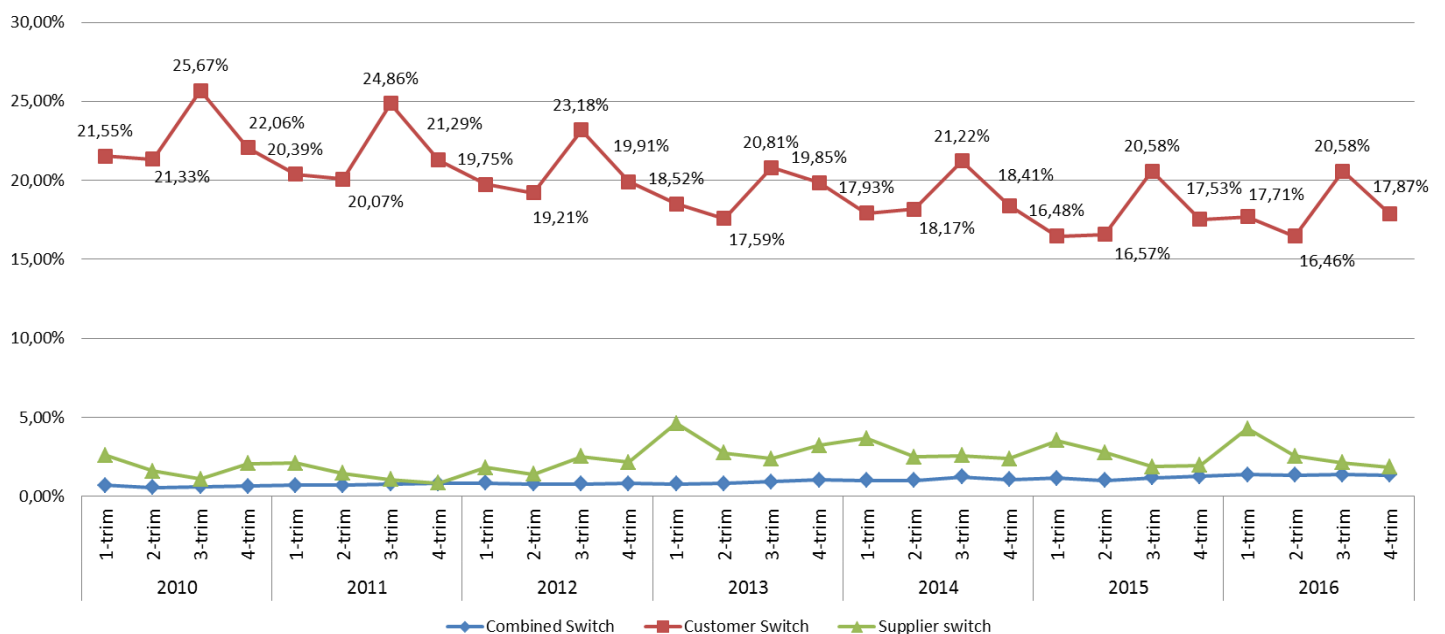

Taux de switches - GAZ - CONSOMMATEURS PROFESSIONNELS

Percentage van switches - GAS - PROFESSIONNELE CONSUMENTEN

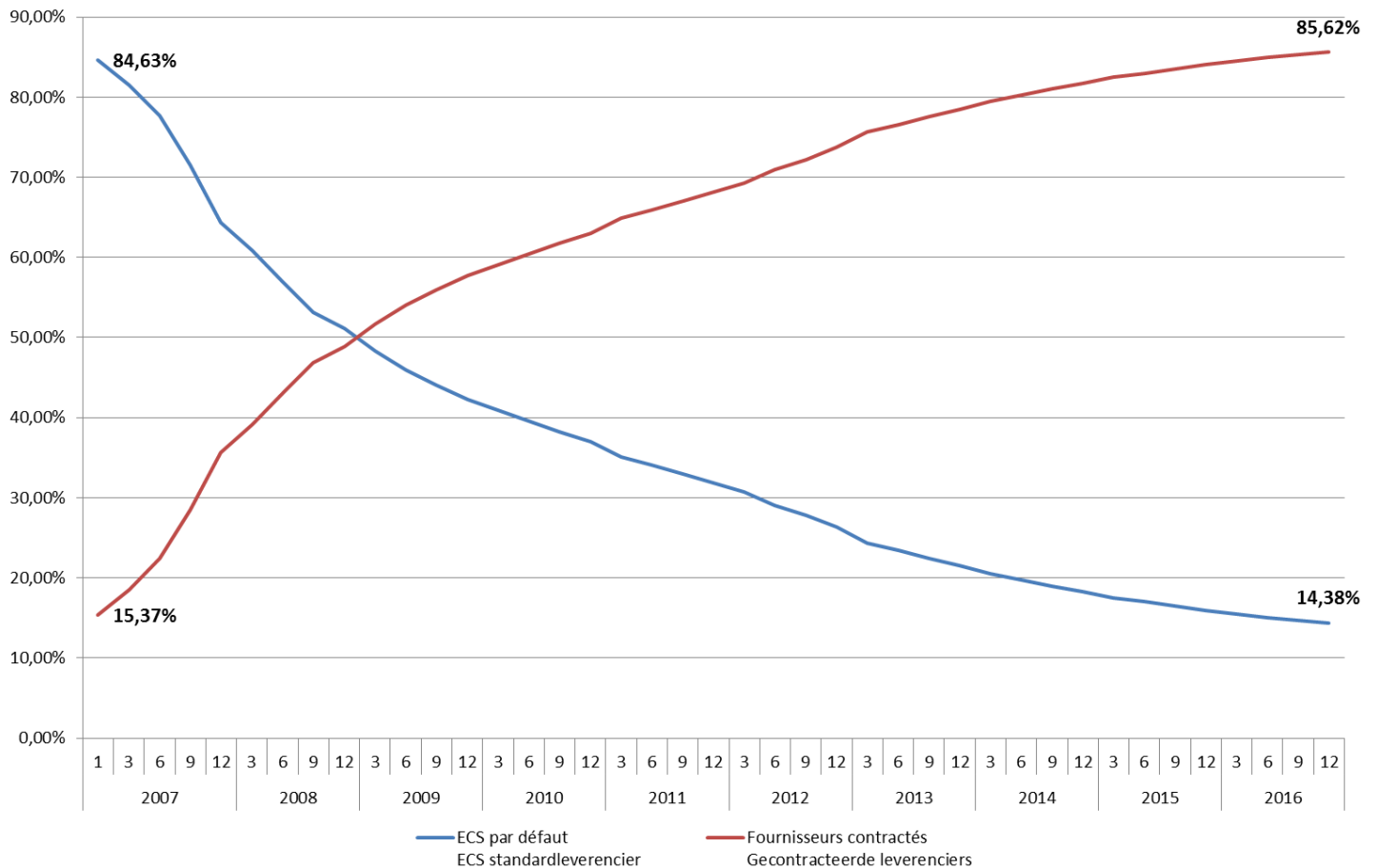
		Combined Switch	Customer Switch	Supplier switch
2012	1-trim	438	10.228	939
	2-trim	412	10.066	742
	3-trim	418	12.422	1.350
	4-trim	435	10.563	1.146
Total/Totaal 2012		1.703	43.279	4.177
2013	1-trim	428	10.026	2.499
	2-trim	460	9.783	1.535
	3-trim	526	11.753	1.344
	4-trim	600	11.350	1.835
Total/Totaal 2013		2.014	42.912	7.213
2014	1-trim	593	10.437	2.141
	2-trim	588	10.671	1.469
	3-trim	732	12.655	1.534
	4-trim	630	10.916	1.409
Total/Totaal 2014		2.543	44.679	6.553
2015	1-trim	703	9.993	2.124
	2-trim	628	10.153	1.695
	3-trim	724	12.684	1.161
	4-trim	778	10.740	1.212
Total/Totaal 2015		2.833	43.570	6.192
2016	1-trim	844	10.838	2.622
	2-trim	829	10.118	1.568
	3-trim	867	12.889	1.332
	4-trim	845	11.138	1.159
Total/Totaal 2016		3.385	44.983	6.681

De grafieken tonen de jaar - en kwartaalgegevens naast elkaar. Het percentage switches op een kwartaal tijd is gelijk aan de som van alle switches, gedeeld door het aantal actieve leveringspunten. De jaarlijkse waarde is gelijk aan de som van de kwartalen.

Historique des parts de marché - **ELECTRICITE - CLIENTELE ACTIVE**

Historiek van de marktaandeelen - **ELEKTRICITEIT - ACTIEVE CONSUMENTEN**

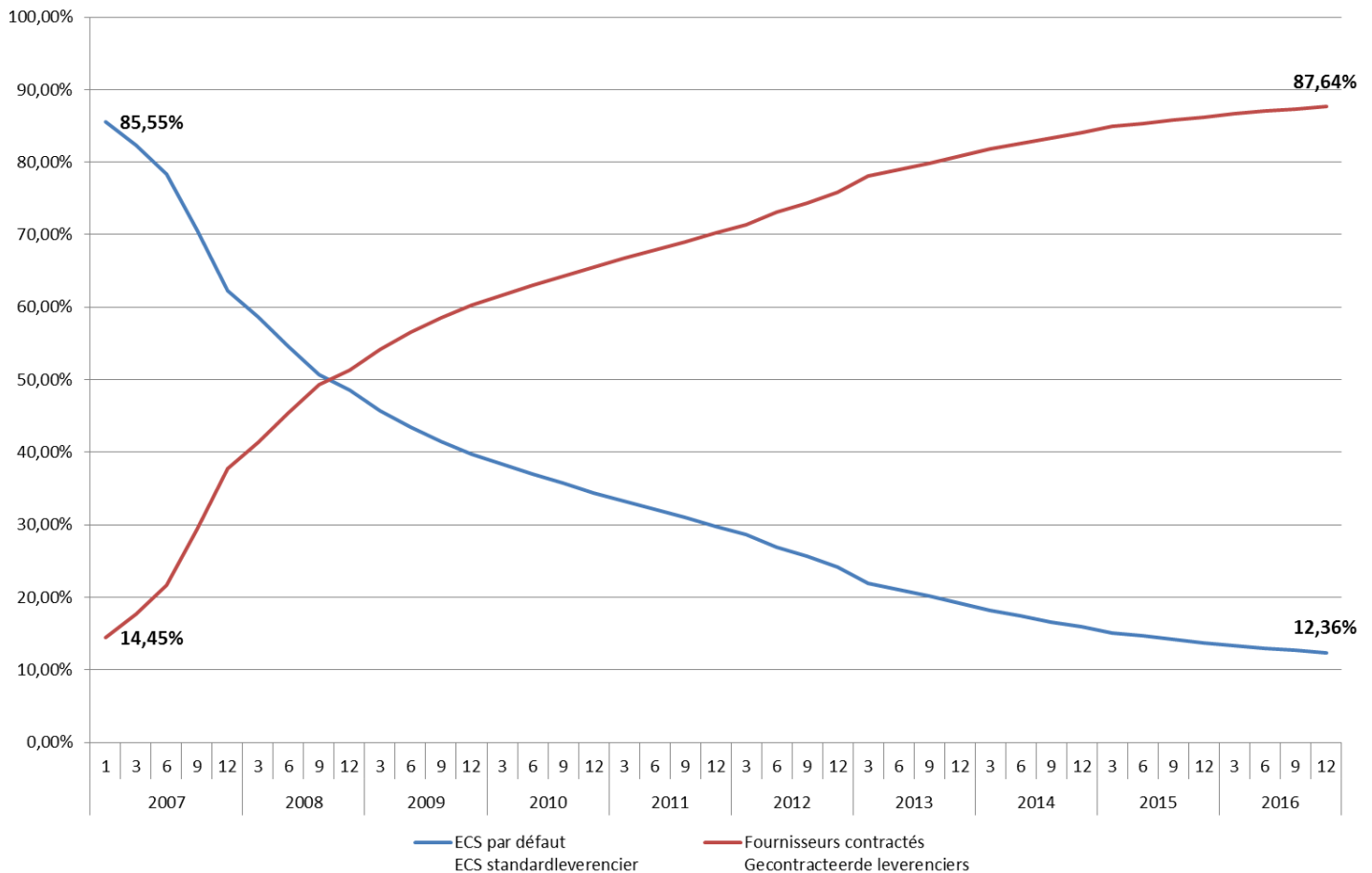

Ce graphique tend à présenter, tous types de clientèle confondus, professionnel et résidentiel, la part de clients passifs chez le fournisseur par défaut en Région bruxelloise et la part de clients actifs, tous fournisseurs confondus.

Les clients passifs sont ceux qui, lors de la libéralisation du marché de l'énergie (complète à partir du 1er janvier 2007), n'ont accompli aucune formalité pour choisir leur fournisseur. À l'inverse, les clients actifs sont ceux qui ont « activement » choisi un fournisseur et avec lesquels un contrat de fourniture a été signé.

Historique des parts de marché - **GAZ - CLIENTELE ACTIVE**

Historiek van de marktaandeelen - **GAS - ACTIEVE CONSUMENTEN**

Deze grafiek presenteert, voor alle types klanten samen, professioneel en residentieel, het aandeel passieve klanten bij de standaardleverancier in het Brussels Gewest en het aandeel actieve klanten, voor alle leveranciers samen.

Passieve klanten zijn degenen die, bij de vrijmaking van de energiemarkt (afgerond vanaf 1 januari 2007), geen stappen hebben ondernomen om hun leverancier te kiezen. Actieve klanten daarentegen zijn degenen die 'actief' een leverancier hebben gekozen en met wie een leveringscontract is ondertekend.

GROENESTROOM ELECTRICITE VERTE

Groenestroom - **Installaties in dienst genomen** ≤ 31/12/2016 (gekend op 24/02/2016)

Electricité Verte - **Installations mises en service** ≤ 31/12/2016 (connues au 24/02/2016)

	Nombre d'installations certifiées Aantal gecertificeerde installaties	Puissance électrique totale Totaal elektrisch vermogen
Photovoltaïque Fotovoltaïsch	3.496	56.021 kW
Cogénération fossile Aardgas WKK	122	35.230 kW
Cogénération renouvelable Hernieuwbare WKK	15	2.742 kW
Incinération déchets municipaux Verbranding gemeentelijk afval	1	51.000 kW

Groenestroom - **Activiteiten op de markt van de GSC en de GO** - 01/10/2016 - 31/12/2016

Electricité Verte - **Activités sur le marché des CV et des GO** - 01/10/2016 - 31/12/2016

Nombre de certificats verts (CV) octroyés <i>(pour l'électricité verte produite durant la période 01/10/2016 - 31/12/2016, connue au 24/02/2017)</i> Aantal groenestroomcertificaten (GSC) toegekend <i>(voor de geproduceerde groene stroom gedurende de periode 01/10/2016 - 31/12/2016, gekend op 24/02/2017)</i>	31.394
Nombre de CV vendus Aantal verkochte GSC	126.300
Nombre de Garanties d'Origine (GO) octroyés Aantal Garanties van Oorsprong (GO) toegekend	53.363
Nombre de GO annulées ⇔ fuel mix Aantal GO's geannuleerd ⇔ brandstofmix	0

CLIENTELE SOCIALE BESCHERMDE KLANTEN

ANALYSE CONCERNANT LES DONNÉES SOCIALES

L'analyse des données sociales relatives au quatrième trimestre permet d'établir certains constats pour l'année 2016.

Dans un premier temps, il est constaté une forte augmentation du nombre de ménages placés sous limiteurs de puissance, soit 24.829 ménages au 31 décembre. Ils étaient 21.090 fin 2015, soit une augmentation de 3.739 points de fourniture. Cette variation s'est principalement faite sentir durant le dernier trimestre 2016; la situation étant stabilisée depuis plus de deux ans.

Dans un second temps, le nombre de ménages bénéficiant de la protection régionale en tant que client protégé est de 2.102 en électricité et de 1.741 pour le gaz soit une diminution de plus de 10 % en un an. Le nombre de clients protégés est en constante diminution depuis 2011.

Dans un troisième temps, le nombre de clients hivernaux, soit les clients alimentés par SIBELGA durant la période hivernale suite à une résiliation de contrat, sont au nombre de 244 en électricité et 208 en gaz. C'est nettement moins que fin 2015, période durant laquelle on recensait 392 clients hivernaux en électricité et 320 en gaz. A ce stade, il ne nous est pas encore possible d'établir les raisons de cette baisse.

ANALYSE VAN DE SOCIALE GEGEVENS

De analyse van de sociale gegevens voor het 4e kwartaal 2016 maakt het mogelijk een aantal vaststellingen te doen.

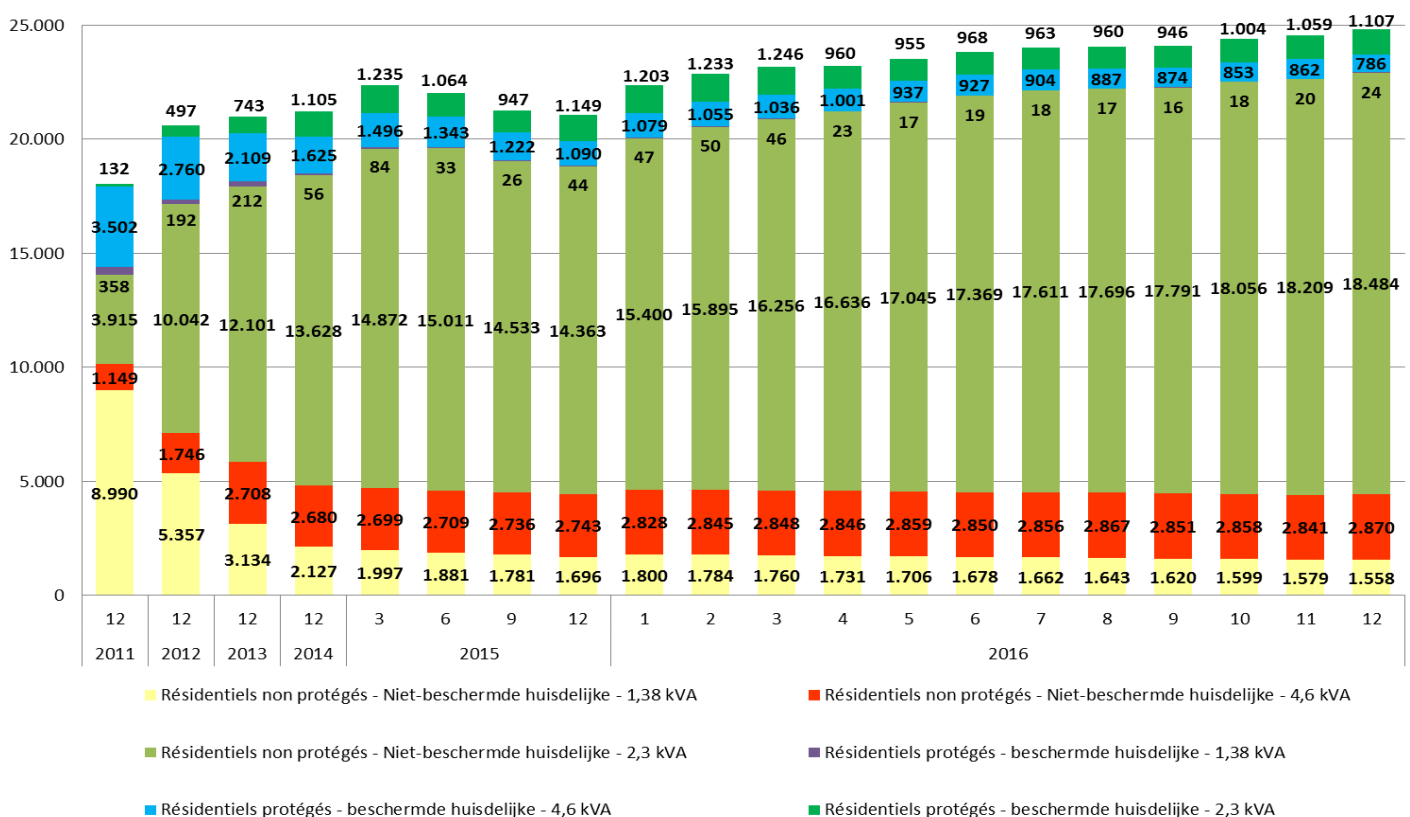
In de eerste plaats wordt een sterke stijging van het aantal onder vermogensbegrenzer geplaatste huishoudens vastgesteld, namelijk 24.829 huishoudens op 31 december. Eind 2015 waren het er 21.090, hetzij een stijging met 3.739 leveringspunten. Dat verschil was vooral voelbaar in het laatste kwartaal 2016; de situatie was sinds meer dan twee jaar stabiel.

In de tweede plaats bedraagt het aantal huishoudens dat van de regionale bescherming geniet als beschermde klant 2.102 voor elektriciteit en 1.741 voor gas, hetzij een daling met meer dan 10 % in een jaar tijd. Het aantal beschermde klanten daalt voortdurend sinds 2011.

Ten derde bedraagt het aantal winterklanten, dus de klanten die door SIBELGA worden bevoorrad tijdens de winterperiode na een ontbinding van contract, 244 voor elektriciteit en 208 voor gas. Dat is veel minder dan eind 2015, toen er 392 winterklanten waren voor elektriciteit en 320 voor gas. In dit stadium hebben we de redenen voor deze daling nog niet kunnen vaststellen.

Clientèle Sociale - LIMITEURS DE PUISSANCE - NOMBRE

Beschermde Klanten - VERMOGENSBEGRENZERS - AANTAL

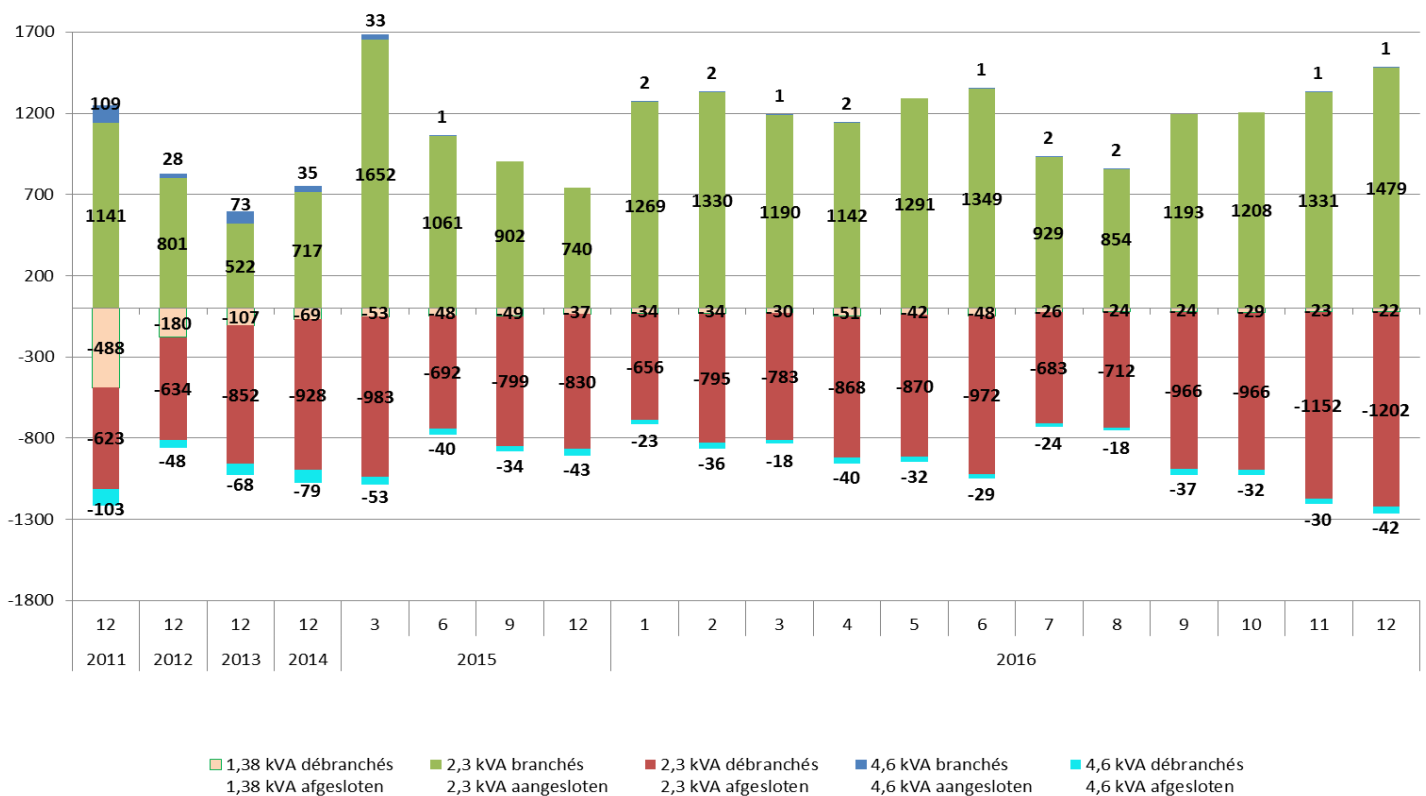

Les données relatives aux limiteurs de puissance ne concernent que l'électricité.

La législation prévoit le placement d'un limiteur de puissance de 2.300 W pour les clients en difficulté de paiement. Toutefois, Si un limiteur de 2.300 W ne permet pas à un foyer de mener une vie conforme à la dignité humaine, le CPAS, sur base d'une enquête sociale, peut demander son remplacement par un limiteur de 4.600 W CPAS et pour une période de maximum 6 mois conformément à l'article 25sexies, § 5 de l'ordonnance électricité.

Clientèle Sociale - **LIMITEURS DE PUISSANCE - Modifications** (toutes clientèles confondues)

Beschermde Klanten - **VERMOGENSBEGRENZERS - Veranderingen** (alle klanten types inbegrepen)

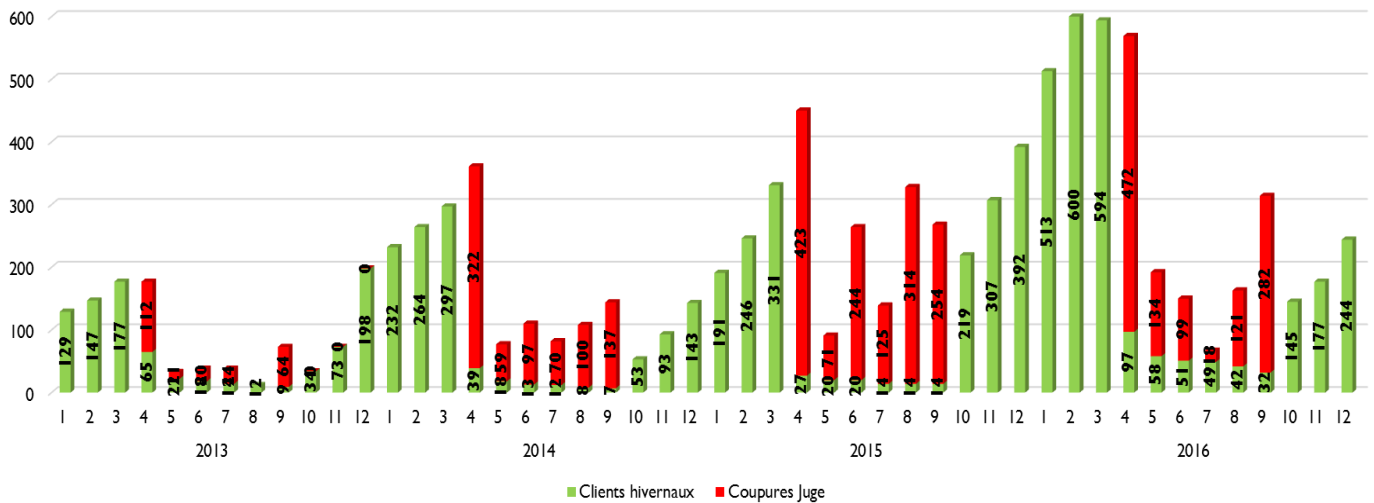

De gegevens betreffende de vermogensbegrenzers betreffen enkel elektriciteit.

De wetgeving voorziet in de plaatsing van een vermogensbegrenzer van 2.300 W voor klanten met betalingsmoeilijkheden. Als een begrenzer van 2.300 W echter niet volstaat voor een huishouden om een menswaardig leven te leiden, kan het OCMW op basis van een sociaal onderzoek vragen deze begrenzer te vervangen door een begrenzer van 4.600 W en voor een periode van maximaal 6 maanden, overeenkomstig artikel 25sexies, § 5 van de elektriciteitsordonnantie.

Clientèle Sociale - ELECTRICITE - Coupure effectuées après autorisation du juge de paix clients hivernaux

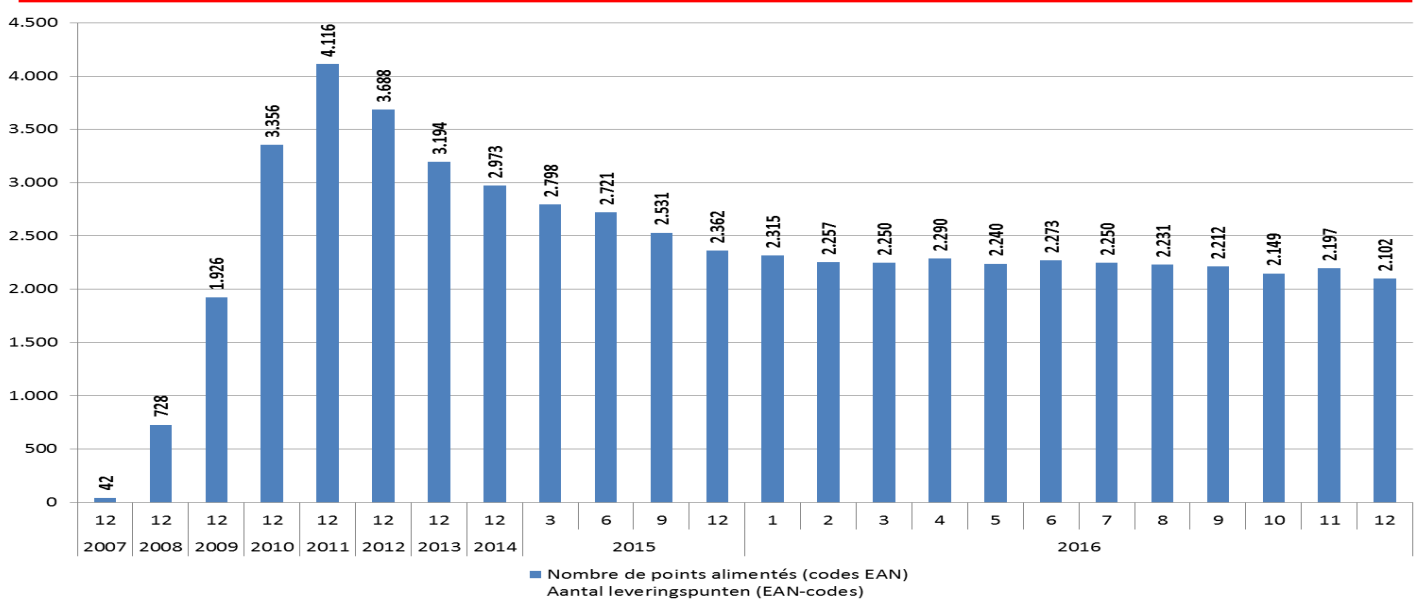
Beschermde Klanten - ELEKTRICITEIT - Afsluitingen na goedkeuring van vrederechter/winterklanten

Les coupures sont effectuées suite à une décision de résiliation de contrat ordonnée par le juge de paix. Les coupures autorisées par le juge de paix ne peuvent être exécutées pendant la période hivernale, soit du 1er octobre au 31 mars. Ces clients sont dès lors alimentés par Sibelga pendant cette période et ils sont appelés « clients hivernaux ».

Clientèle Sociale - ELECTRICITE - Evolution du nombre de clients résidentiels protégés

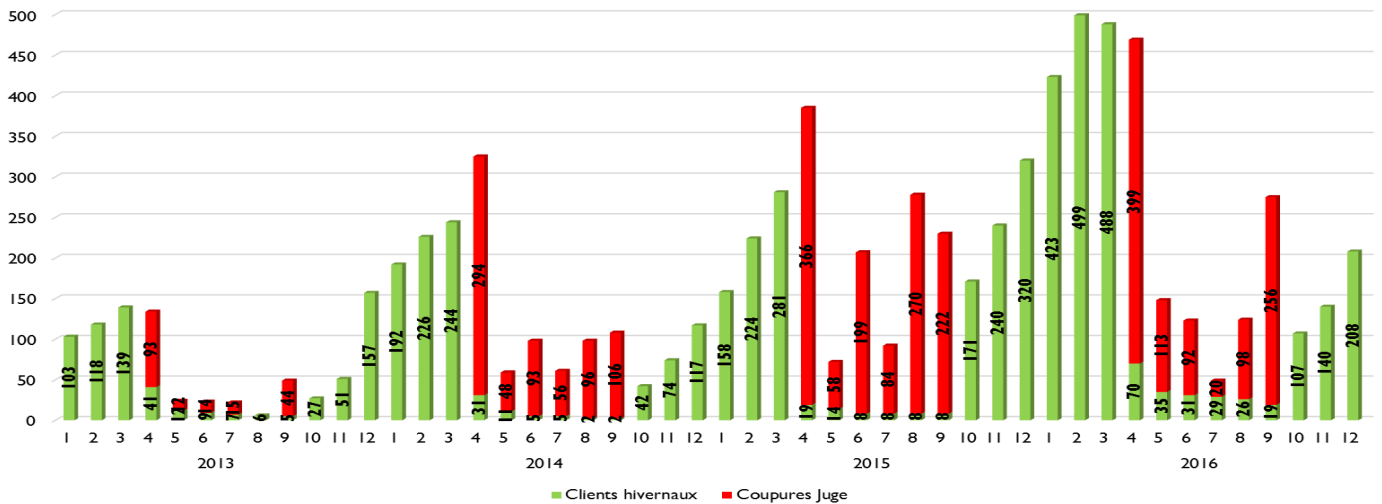
Beschermde Klanten - ELEKTRICITEIT - Evolutie van het aantal residentiële beschermde klanten

En Région de Bruxelles-Capitale, le statut de client protégé peut être octroyé par les CPAS, BRUGEL ou Sibelga. Ce statut arrête une procédure de coupure entamée par le fournisseur commercial.

Clientèle Sociale - GAZ - Coupure effectuées après autorisation du juge de paix/clients hivernaux

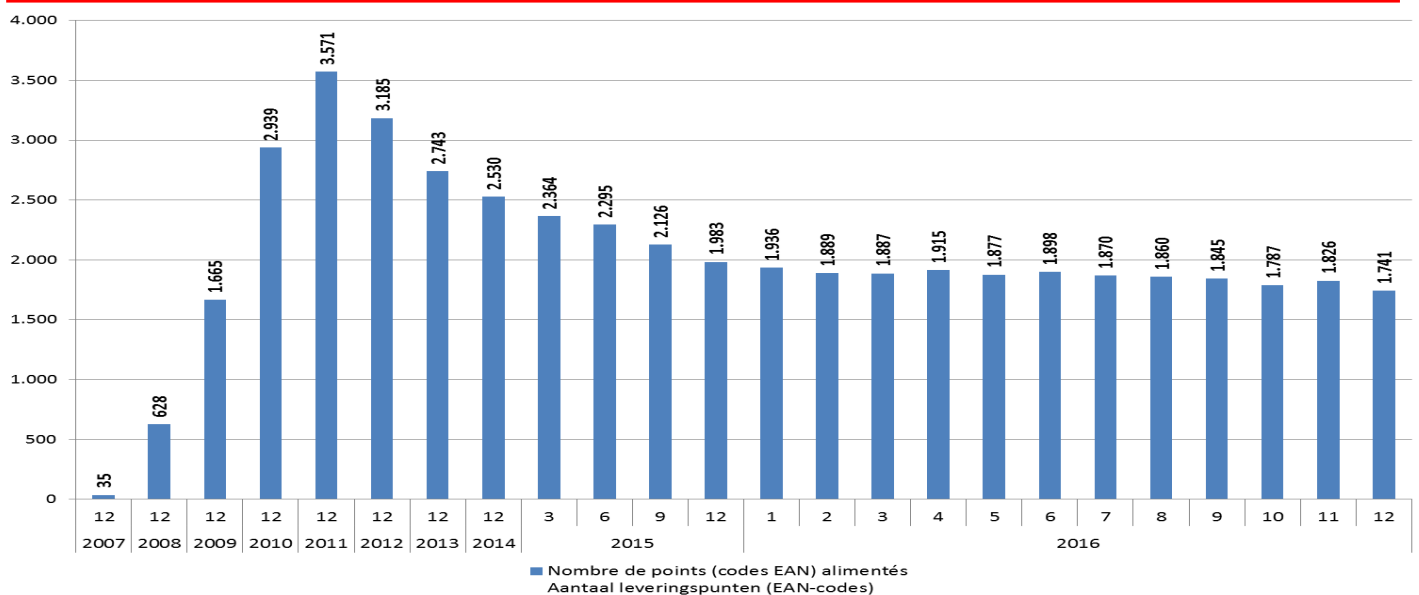
Beschermde Klanten - GAS - Afsluitingen na goedkeuring van vrederechter/winterklanten

De afsluitingen vonden plaats na een beslissing van de vrederechter om de contracten te ontbinden. Afsluitingen die door de vrederechter worden toegestaan, kunnen niet worden uitgevoerd tijdens de winterperiode, dus van 1 oktober tot 31 maart. Deze klanten worden dan gedurende deze periode door Sibelga bevoorrad en worden 'winterklanten' genoemd.

Clientèle Sociale - GAZ - Evolution du nombre de clients résidentiels protégés

Beschermde Klanten - GAS - Evolutie van het aantal residentiele beschermde klanten

Het statuut van beschermde klant in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan worden toegekend door de OCMW's, BRUGEL of Sibelga. Dit statuut maakt een einde aan een afsluitingsprocedure die door een commerciële leverancier is ingezet.

ANNEXE BIJLAGE

Lijst van houders van een leveringsvergunning in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest Liste des détenteurs de licence de fourniture en Région de Bruxelles-Capitale

Société	Téléphone	Site web	Électricité	Gaz
Antargaz Belgium	+32 (0)2 246 00 00	www.antargaz.be	-	V
Aspiravi Energy	+32 11 63 60 43	www.aspiravi.be	V	V
Axpo Benelux	+32 (0)2 627 49 50	www.axpo.com	V	V
Belgian Eco Energy (Bee)	+32 (0)15 28 13 50	www.bee.eu	V	V
Belpower International	+32 (0)2 421 99 99	www.belpower.be	V	-
Coretec	+32(0)4 365 70 25	www.coretec.be	-	V
Direct Energie Belgium (Poweo)	+32 (0)800 291 91	www.poweo.be	V	V
E.ON Belgium	+32 (0)2 743 33 33	www.eon.be	V	-
EDF Luminus	+32 (0)78 15 02 10	www.luminus.be	V	V
ENGIE Electrabel	+32 (0)78 78 20 20 +32 (0)78 35 33 33	www.electrabel.be	V	V
ENGIE Electrabel Customer Solutions	+32 (0)78 35 33 33 +32 (0)78 78 20 20	www.electrabel.be	V	V
ENI	+32 (0)78 15 15 18	www.eni.be	V	V
ENI Gas & Power	+32 (0)70 224 002	www.eni.be	V	V
Elegant	+32 (0)2 254 11 30	www.elegant.be	V	V
Elexys	+32 (0)56 36 44 80	www.elexys.be	V	V
Endesa Energía	+33 1 44 71 07 57	www.endesa.com	V	-
Eneco België	+32 (0)15 40 41 40	www.eneco.be	V	V
Energie 2030	+32 (0)903 02030	www.energie2030.be	V	-
Energie I&V België (Anode Energie België)	+32 (0)16 40 70 03	www.anode.nl/BE	V	-
Enovos Luxembourg (Succursale : Enovos Belgium)	+32 (0)24 00 14 92	www.enovos.be	V	V
Eoly	+32 (0)2 363 55 45	www.eoly.be	V	V
Essent Belgium (RWE)	+32 (0)800 32 032	www.essent.be	V	V
Etrim - Energy Cluster	+32 (0)3 292 97 00	www.etrin.eu	V	V
GAS NATURAL EUROPE	+32 (0)2 535 7775	www.gasnaturalfenosa.be	-	V
Groene Energie Administratie (Greenchoice)	+31 6 246 88343	www.greenchoice.nl/	V	V
Lampiris	+32 (0)800 40 123	www.lampiris.be	V	V
NatGas	+49 331 2004 0	www.natgas.de	-	V
OCTA+	+32 (0)800 43 002 (FR) +32 (0)800 43 001 (NL)	www.octaplus.be	V	V
Power Online (Mega)	+32 (0)4 242 47 81	www.mega.be	V	V
Powerhouse	+31 88 770 77 15	www.powerhouse.nl	V	V
RWE Supply & Trading GmbH	+31 6115 666 32	www.rwe.com	V	-
Scholt Energy Control	+31 40 368 12 23	www.scholt.be	V	V
Total Gas & Power Belgium	+32 (0)2 224 96 00	www.totalgp.be/	V	V
Trevion	+32 (0)9 255 70 10	www.trevion.be	V	-
Vlaams Energiebedrijf	+32 (0)2 421 32 00	www.vlaamsenergiebedrijf.eu	V	V
Wingas GmbH	+49 561 301 0	www.wingas.de/benelux.html	-	V

Editeurs responsables / Verantwoordelijke uitgevers : M. Deprez - P. Misselyn

Brugel - Kunstlaan 46 avenue des Arts - B 1000 Brussel / Bruxelles

Info: 0800 97 198 - info@brugel.be - www.brugel.be

T: 32 2 5630200 - F: 32 2 5630213

Ondernemingsnummer / numéro d'entreprise 0806.001.011

RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

brugel ● ●

LE REGULATEUR BRUXELLOIS POUR L'ENERGIE
DE BRUSSELSE REGULATOR VOOR ENERGIE